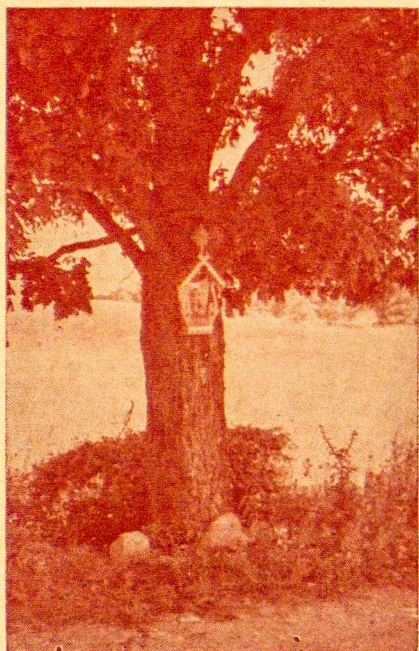

ATEITIS

BIRŽELIS

1961 m. Nr. 6

Redakciniai Kolektyvai:

1. Rimantas Rudys, Dalia Kolbaitė, Janina Konaukaitė, Jonas Račkauskas, Rimantas Repšys, Romualdas Burneikis, Danutė Maciūnaitė, Algis Urbanavičius, Sigitas Leimonas.

2. Rimvydas Šliažas, Dalia Kučėnienė, Dalia Indreikaitė, Veronika Tijūnelytė, Petras Kaufmanas, Ramūnas Motekaitis, Jonas Šalčius, Angelė Katelytė, Giedrė Jankonytė.

Šį numerį redagavo antrasis kolektyvas.

Redakcijos adresas:

ATEITIS — Redakcija
4105 So. Albany Ave.,
Chicago 32, Illinois
Tel. Virginia.7-7153

Prenumerata metams \$5.00
pagal JAV dol. kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00

Atskiro numerio kaina 50¢.

Administratorius Vytas Soliūnas

Administracijos adresas:

ATEITIS Administracija
5254 So. Trumbull Ave.,
Chicago 32, Illinois

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH
MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

„ATEITIS“

5254 South Trumbull Avenue
Chicago 32, Illinois

Subscription \$5.00 per year
Single copy 50¢.

Second class postage paid at the
Chicago Post Office.

TURINYS

Kun. J. Kidykas, S.J. — Jaunų svajonių šalis	178
Eugenijus Matuzevičius — Seno draugo namuos (eil.)	179
Eugenijus Matuzevičius — Tik širdim (eil.)	179
Arūnas Liulevičius — Matematika ir matematikai	180
Danguolė Prišmantaitė, Laima Bačinskaitė, Jonas Mickevičius, Ramunė Juozevičiūtė, Rimantas Šarka — Katalikas ir valstybė (diskusijos)	183
Pilypas Narutis — Ateitininkas savo aplinkoje	184
Audronė Barūnaitė — Tėvynės meilė	186
Laima Gliosaitė — Ar geras lietuvis turėtų grįžti į Lietuvą?	187
Ignas Šmigelskis — Lietuvai (eil.)	187
— — — — —, Pavyzdingas žvalumas	188
Regina Sakalauskaitė — Tvirtas tarsi uola	189
— — — — —, Danguolė Sadūnaitė — “Vasaros medžiuos” autorė	190
Aušrelė Skirmuntaitė — Pax Romana	191
— — — — —, Studentų dėmesiui	191
Angelė Katelytė — Ateities auksinis jubilėjus	192
Vytenis — Per Prizmę	194
Darbai ir žmonės	196
Kreivos šypsenos	200
Pagalvok! Viršelio trečiam puslapy	

Iliustracija 178 psl. Giedrės Jankonytės

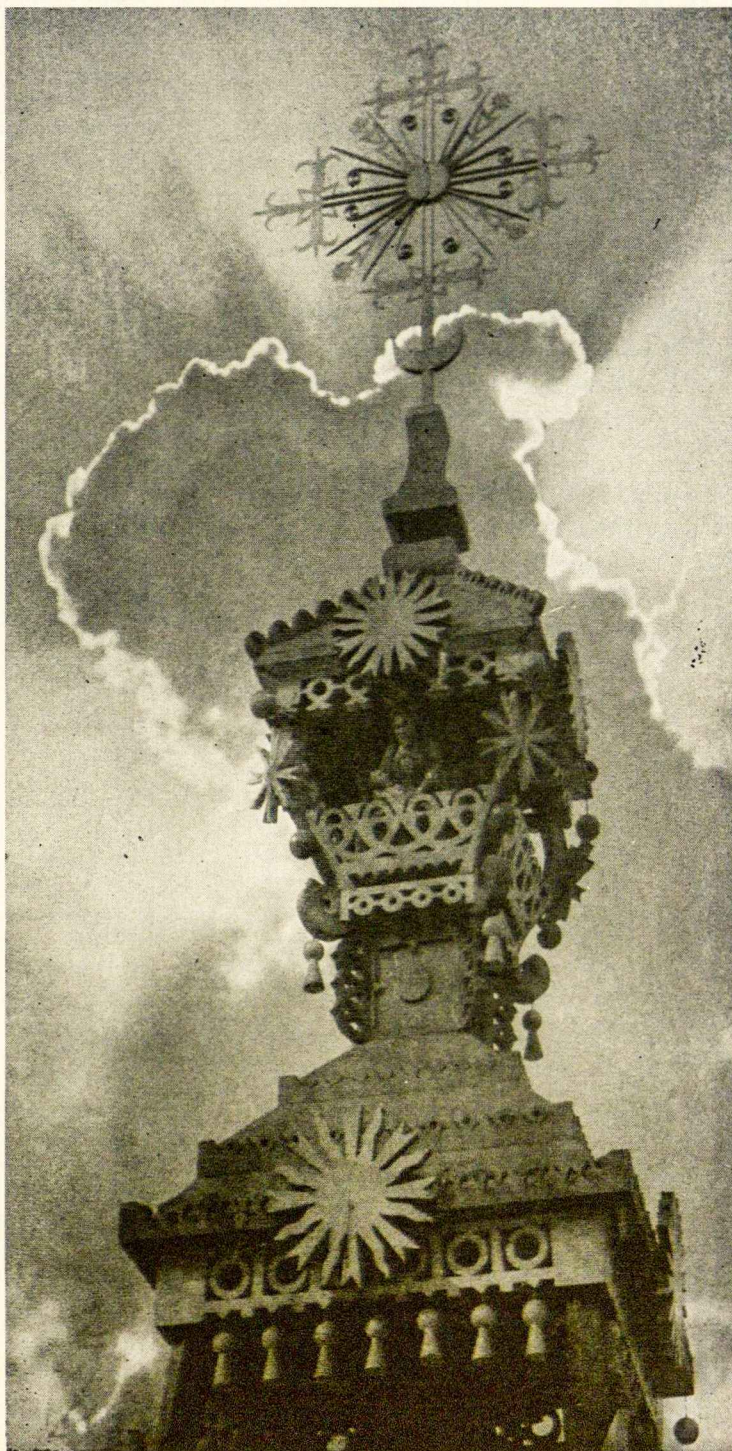
Šį numerį laužė Juozas Baužys

Nuovargis, nusilpimas sukaustė mūsų širdis. Nebeturime nei dvasios maisto, nei reikalingo poilsio, nei atsigalvinimo.

Ilgesys, lūkestis, vergija prislėgė mus. Gailestingumo Jėzau, Tavo pasigailėjimo šaukiamės, prie Tavo atverto šono glaudžiamės. Gailestingiausioji ir meile liepsnojanti širdie, sujunki mus gailestingumo, meilės ir vienybės ryšiais. Padėki mums veikiai sugrįžti į savo žemę, kad vis geriau vykdytume Tavo mums skirtus uždavinius.

Marija, gelbėk kraują ir ašaromis, pasiaukojimu, pasiryžimais ir meile išpuoštą žemę. Marija, sužadink mūsų krūtinėj milžinų galią, išlaikyk skaisčią Tautos dvasią, kurią mūsų bočiai per amžius ugdė. Marija, apšviesk klystančius, gelbėk mirusius karžygius, leiski prisikelti mūsų šventai Lietuvai, kad kitų tautų tarpe šviestų, spindėtų, kaip šviesi žvaigždė, ir garbintų Tavo Sūnaus ir Tavo begalinį gailestingumą ir meilę. Amen.

(Iš Sibiro tremtinių maldaknygės)

Su šiuo birželiu sukanka dvidešimt metų bolševikų pirmiesiems trėmimams į Sibirą ir lietuvių sukilimui prieš okupantą.

JAUNŲ SVAJONIŲ ŠALIS

J. Kidykas, S.J.

Federacijos dvasios vadas

MILIJONUS sukišo, bet savo padarė! Sukūrė svajonių kraštą, vilionių kraštą. Privilioja tūkstančių tūkstančius! (Ir žmonių ir dolerių).

Ne tik vaikai ir jaunimas, o ir suaugusieji ir senimas mėgsta gražias svajones. Tuo tikėdamas Walt Disney sukūrė Los Angeles pašonėje savo "Disneyland" ir gerą jo dalį pavertė tikru "Fantasyland". Šitoje svajonių šalyje, kasdienybės naštos nukamuotos didmiesčio minios persikelia iš kietos tikrovės į pasakų karaliją atleisti pertempus nervus, pamiršti rūpesčius, nemalonumus ir grįžta namo linksmesnės.

Ateitininkiškasis Jaunime! Šią vasarą gali susikurti už Walt Disney "Fantasyland" nuostabesnę svajonių kraštą ir patirti tyro kūrybinio džiaugsmo. Nereiks milijonų. Pakaks gyvo tikėjimo, stipraus ryžto ir lakios vaizduotės. Vaikiniai, Mergaitės, Studentai ir Moksleiviai, tik užsimokit! Jūsų vasaros stovyklos taps žavių svajonių šalimi. Jūsų rankose Dainava virs Danguva?

Kaip tai galima?

Kiekvienas normalus jaunuolis-ė svajotojas. Mažiau mažiausia svajoja susikurti laimingą gyvenimą. Juo labiau kiekvienas savo valia tapęs ateitininkas-ė kilnus svajotojas. Kadangi Jūs nepilnai patenkinti aplink save regimu pasauliu, Jūs svajojat padaryti jį geresnį. Jūs įtikėjote, jog pagal Kristaus išmintį ir meilę atnaujintas pasaulis bus geresnis. Jūs patiriate, kaip kilniems Jūsų norams priešinasi ne tik "pagonyš ir žydai", anot šv. Povilo, bet ir krikščioniškos dvasios netekę broliai krikščionys. Kokie bejėgiai jaučiatės net savo mokyklos draugus, gal net namiškius laimėti kilniems savo idealams.

Bet va, porai savaikių ištrūksite iš namų. Porą savaikių gyvensite tik jaunimas. Ir ne bet koks jaunimas, o vieningas! Tų pačių kilnių siekimų kupini draugai ir draugės. Štai auksinė proga išbandyti savo jėgas ir niekam netrukdam susikurti tokį pasaulį, apie kurį namie tik svajoti tegalite.

Jūs supas pasaulis yra prirūgęs savimylės. Jis teiraujasi: "Kas man iš to? Kokia man nauda?" Jis nenori duoti, o tik imti, imti, imti.

Pirmas žingsnis Jūsų Danguvai sukurti yra neatsivežti stovyklon savimylės bakterijų! Atvykit pasiryžę duoti iš savęs visa, ką turit geriausio, lenktyniauti viens kitam ir vadovybei padėti. Juo daugiau, juo geriau. Visi už vieną, vienas už visus ir su visais. Ne atsiskyrėliai, ne po kelis į neperskiriamą klikę susimetę būreliai sukurs jaukią svajonių šalį, o visi su visais nuoširdžiai bendraudami. Galvokit: "Ką daugiau gero norėčiau dabar padaryti Danguvos nuotaikai pakelti, draugams pradžiuginti, nesklandumams pašalinti." Kad niekas dėl Jūsų neturėtų patirti nemalonumo, kad ir, pavyzdžiui, dėl plepumo miegamajame, miegui skirtu laiku.

Jūs supas pasaulis nori džiaugtis. Bet jis laukia džiaugsmo uraganų! Jis moka tik dūkti, siausti, be galo, be krašto. Juokas virsta klyksmu; geria, iki nusigerdamas: šoka iki saulėtekio; glebesčiavimasis su kita lytim jam laimės viršūnė. Siautuliui praūžus, lieka griuvėsiai ir pelenai.

Danguva tai sukrėščionintų polinkių šalis. Joje nevieta nepažabotiems jausmam. Džiaukitės vieni kitais, kaip dieviškojo grožio atspindžiais, kaip džiaugiamasi žavingais saulėtekiais ir saulėlydžiais, kaip žavimasi milžiniškais kalynais, beribiais vandenais ir žvaigždžių prižertomis erdvėmis. Patirkite už krikščionių tyresnio, už saulės spindulį skaidresnio, aistrų nesudrumsto laimės džiaugsmo!

Jūs supas pasaulis tartum iš paviršiaus gražus, bet viduje kirmėlės griaužiamas obuolys. Viena studentė rašo iš savo bendrabučio: "Miela čia gyventi. Gyvenimas toks tyras, mergaitės beveik be nuodėmės. Kai parvyks tu atostogų, kai nueinu miestan, susiduriu su žmonėmis,

kur žiūriu vis nuodėmė ir nuodėmė. Stačiai šlykštu!" Ar ji perdeda? Pagalvokite: kiek veidmainiavimo, apstatinėjimo; kiek nenuoširdumo, vaidinimo žmonių santykiuose; kiek suktumo, pavydo, išnaudojimo; kaip pikta bandoma primest kitiems savo skonį, nuomones, o kitų pažiūras suniekinti, gerus darbus sumažinti; kiek girtavimo, moralinių ir fizinių žudynių! Kaip šaipomasi iš tų, kurie dar stengiasi būti dori, skaitūs, teisingi ir mylėti Dievą!

Sukursit svajonių šalį Danguvą, neįsileisdami nė šešėlio nuodėmės! Nors sykį žydinčioj jaunystėj išbandykit ir patirkite, kokia laimė ten klesti, kur nėr nuodėmės.

Šv. Jonas Apreiškime rašo, jog dangun "neįeis nieko sutepta". Tat ir Danguvon niekas teneatvyksta susitepęs. Čia tegyvena tik tyros širdies jaunimas, kuriam Kristus pažadėjo, jog jis regėsias Dievą.

Jus supas pasaulis tai ne Dievo pasaulis. Jis nenori būti Dievo. Jei dar jį tiki, tai arba uždaro bažnyčiose, kad nesikištų į žmonių gyvenimą, arba jį tartum minkštąširdžių senelių vaikų įgeidžiams pataikauti, arba kažkokia akla nesuvokiama jėga, kuriai žmogus neapeina.

Kristus Dievas tebūnie Danguvos saulės centras! Mielai nuoširdžiai suklaupę ties jo altorium kas rytą sąmoningai pašvęskit save ir kuriamąją svajonių šalį. Atverkit jam savo sielas, pasikviesdami užimt jas šv. Komunijoje. Tikėkime Jėzaus nuoširdumu, kai jis sako: "Geiste geidžiau valgyti su jumis drauge šitą vakarienę... Imkit ir valgykit, tai yra mano kūnas... Aš vynmedis, jūs šakelės... Pasilikite manyje ir aš jumyse... kad visi būtumėte viena..." (Mt. ir Jo.) Danguva tebūnie ta vieta, kur Jūs šią vasarą galėtumėte nesivarždami pagyventi kaip Dievo sūnūs ir dukros, kur Jūs jaustumėtės esą gyvos "šventosios Dvasios šventovės" ir "pagarbintumėte Dievą, nešiodami jį savo kūne" (1 Kor. 6, 20).

"Pagonims ir žydams" šitokios mintys atrodo tuščios svajonės, davatkiškumai. Jums, kurie priėmėte Kristų Dievo Sūnų Tiesą, Jis "davė galios tapti Dievo vaikais" (Jo 1) ir tik nuo Jūsų pareina, ar norit jais būti ir kaip tokie elgtis. Pasinaudokite ta galia susikurti drąsiausių ir kilniausių svajonių tikrovę vasaros stovyklose, Dainavą paversti Danguva!

Bet ta Danguva tebūnie ir tikra Dainava, gražių lietuviškų svajonių šalis. Dainava tai Lietuvos kampelis svetimos jūre. Jos kalvos ir kalneliai, jos ažuolynas ir ežerėlis primins daugeliui niekad nematytą tėvelių ir senelių kraštą. Pasijuskit čia esą namie, ne svetur!

Čia nieks neskersakius, nieks grinoriais ir "dypais" nepravardžiuos, kai Jūs kalbėsitės ir dainuosite, melsitės ir giedosite lietuviškai. Tą jaukų žemės plotelį, didelėmis aukomis, rūpesčiu ir meile įrengė Jums tėveliai, giminės, geri susipratę lietuviai, kad Jums būtų lengviau atgaivinti savo lietuvišką širdį ir kalbą. Argi nebūtų skaudus nedėkingumas ir nepagarba toms aukoms, jei kas atvykęs į tą lietuvišką gėlyną prisėtų raudių, ir jo darną sugadintų nelietuviška kalba, nelietuviška daina, "bitnikiškais" papročiais? Dainava lietuviškų svajonių šalis, atvira ir suprantama tik lietuviškomis širdimis ir tiems jaunuoliams, kurie nors silpniau lietuviškai temokėdami, visgi nori čia atgaivinti ir savo tėvelių kalbą ir prisirišimą prie savo žmonių, kurie yra pakankamai subrendę pagerbti savo geradarių šventus jausmus.

Ateitininkiškai Jaunime! Dainava Danguva, tai tavo gražių svajonių šalis. Ji dar neegzistuoja. Tu esi šaukiamas ją sukurti. Tik Tu gali tai padaryti. Niekas kitas. Ją kurdamas, užtikrinu, patirsi didesnio, jokiais pinigais nenuperkamo džiaugsmo. Ar Tu tai tiki? Ar pabandysi? Ar pasirodysi esąs jaunos dvasios kilnus svajotojas? Tai parodysi kiekviena stovykloje praleista minute. Geros sekmes! Geros sekmės!

Jūsų šventas pastangas lydėsiu kas dieną savo malda.

Eugenijus Matuzevičius

SENO DRAUGO NAMUOS

*Žinai, iš kelio aš. Man leisk sušilti
Tu, mano senas, geras drauge.
[Isiklausyk — kažkur audra dauboj po tiltu
Ir kalno pušyje kaip vilkas staugia.*

*Aš atsisėsiu čia, prie naujo, balto pečiaus.
Smagu, kada žėruoja anglis taip karštai. .
Sakai, nelauktas aš ir netikėtas svečias,
Kurio seniai seniai jau nematei. .*

*Tiesa. Gerokai jau, gerokai metų. .
Kažkaip susenom lyg pasikeitė abu.
Jau daug kelių išvaikščiojom po svieta,
Praleidom daug pro šalį mažų ir didelių grabų. .*

*Tu pypkę iškratai. Juokiesi..
Ir primeni man tas dienas,
Kai Aukštaitijos kalnuose mes dviese
Naktigonę sėdėjom prie ugnies..*

*...Kažkur toli dar vėtra tebestaugia,
Kažkur toli yra pusnynų ir mirties žiema...
O čia — pavasaris, čia gėlės auga,
Jaunystė bunda žody kiekvienam...*

1941

TIK ŠIRDIM

*Kalneliai, ežerai
Ir sidabrinės brastos,
Pajūrio kopos,
Lygumos,
Miškai žali..
Žinau —
Nedidelis gimtasis mano kraštas,
Bet išmatuoti jį
Tiktai širdim gali.*

1958.

Su šiuo numeriu pradedame visą eilę straipsnių apie profesijas ir studijų šakas. Straipsniai skiriami moksleiviams, kurie galvoja apie savo studijas. Straipsnius rašys tas sritis studijuoją asmenys. Būsime maloniai nustebinti, jei kam šie straipsniai padėtų apsispręsti už studijų šaką, tačiau jaučiame, kad jie prisidės prie mūsų skaitytojų akiračio plėtimo susipažįstant su neretai esoteriškais mokslo sritimis. Norintieji plačiau su straipsniuose minimais dalykais susipažinti raginami paskaityti paminėtas knygas.

Redakcija

Ką aš studijuosiu?

MATEMATIKA IR MATEMATIKAI

ARŪNAS LIULEVIČIUS

Viešas perspėjimas

Atsargiai, skaitytojau! Žadi skaityti straipsnį apie matematiką. Atsimink, ką sako giminės, draugai ir pažįstami, kai silpnybės valandoje pasigiri, kad matematika ne tik kad nebaugina, bet gal ir patinka. Užjaučia tave, vargšelį. Prisimena savo pergyvenimus gimnazijoje: matematikos mokytojas buvo plikas, šaltas, kietas: tikra dvejetų statymo mašina. O tie uždaviniai: kvadratinės lygtis sprendžiant praktiškai: dantys girgždėdavo, akys žalia darydavosi. Smegenis sausinantis, kaulus trupinantis dalykas ta matematika.

Kaip opiumas yra matematika. Paragauk truputį, ir dar, ir dar gabaliuką — ir baigta, prarastas pasauliui. Dieną prie stalo su popierium ir plunksna, akis įbedęs į sieną, už kurios matosi svetimos erdvės; naktį vartaisi lovoje — atsibundi suprakaitavęs, jusdamas, kaip pro pirštus slysta tai, kas sapne buvo taip aišku, taip savaime suprantama. Kaip senas vynas yra matematika.

Kaip graikų šventykla yra matematika: baltas marmoras vidudienio šviesoj. Žmogaus proto žaismas: fleitos daina ir dykumų paveikslas. Paslaptinas, tylus tavo grožis, matematika. Kaip Mozarto kvartetai esi tu, matematika.

Kaip gimė matematika

Skaičiuoti iki trijų veik primityviausios tautelės moka. Kas virš: slenkstis abstrakcijos, apgaubta paslaptim. Egipto žydėjimo laikais matematika buvo siejama su kunigyste. Geometri-

ja, kuri padėjo Nilo užlietų faraono laukų ribas atstatyti, dar savo kojas mirkė paslapyje. Babilonija, garsių matininkų kraštas, į geometriją žiūrėjo kaip į eksperimentinį mokslą. Patyrimas kūrė taisykles, kurių savitarpio ryšio nebuvo ieškoma. Graikas Pitagoras savo teoremoje apie statmeną trikampį dar išskaitė paslaptinę skaičių draugystę, iš kurios aidėjo visatos harmonija.

Matematika, kurią mes šiandien žinome, prasideda su graiku Euclidu, kurio išsamus veikalas apie plokštumos ir erdvės geometriją dar ir šandien kelia nuostabą. Su Euclidu matematika praranda šventinius paslapties rūbus, bet užtat įgyja stipresnius kaulus, kuriuos duoda tas kitas graikų menas — logika. Matematika žydi: Apolonijaus kūgio sekcijų (elipsės, hiperbolos, parabolos) teorija, Archimedo primityvi integralinė skaičiuotė.

Vėlesniais šimtmečiais į Vakarų pasaulį atkeliauja per arabus iš Indijos patogi skaičių rašymo sistema, kuri pakeičia žilus plaukus auginančią rornėnų rašybą. Nulis ir negatyviniai skaičiai: dideli šuoliai jauname moksle. Napier atranda logaritmus, tuo užsitarndamas astronomų nemirštantį dėkingumą. Naujųjų laikų matematika prasideda su prancūzu Descartes, kuris atranda analitinę geometriją lovoje gulėdamas ir stebėdamas ant lubų bevaikščiojančio voro kelią. Šį žingsnį seka anglas Newton ir vokiečių Leibniz, atrasdami diferencialinę ir integralinę skaičiuotę: tą taip dažnai girdimą Calculus.

Calculus ir analitinė geometrija Prancūzijoje išaugina nuostabius ma-

tematikus — astronomus, kurių darbas sudaro didelę dalį ir šių dienų astronomijos: Laplace, Legendre. Jau nesibijoma naudoti kompleksinius skaičius. Vokiečių genijus Gauss iš calculus padaro stiprų įrankį geometrijos studijai, gimsta diferencialinė geometrija, kuri bus vėliau reikalinga Einsteino fizikos teorijoms. Vokietis Euler galvodamas apie Karaliaučiaus miesto septynis tiltus duoda užuomazgą naujai geometrijos šakai: geometrijai ant gumos lakšto — šių dienų topologijai. Devyniolikame šimtmečio calculus subręsta į funkcijų teoriją Weierstrass rankose. Atgyja algebra: jaunasis Galois įrodo, kad penktojo laipsnio lygčiai negalima duoti bendro sprendimo šaknimis. Jo darbą gilina Kronecker, Dedekind. Prancūzas Desargues nelaisvėje atranda projektyvinę geometriją; vengras Bolyai ir rusas Lobačevski pasauliui pristato non-Euclidines geometrijas.

Algebra išsikovoja dvidešimto amžiaus pradžioje matematikos karūną su genijum David Hilbert. Nepaprastos įtakos formaliojoje algebroje turėjo vokiečių matematikė Emmy Noether, taip, kad ji juokais vadinama "moderniosios algebras tėvu". Praėjusių dešimtmečių matematika turi tarptautinį skonių: šaukiami dažni tarptautiniai matematikų kongresai (paskutinis buvo 1958 Edinburge, Škotijoje), leidžiama šimtai žurnalų. Šis matematikos internacionalas matyti iš paskutiniųjų metų paskelbtų rimtų atradimų: anglas J. F. Adams algebrinės topologijos srityje, rusas Novikov grupių teorijoje, išsprendamas kone šimto metų senumo klausimą, kurį iškėlė

anglas Burnside; homotopijos teorijoje naujų rezultatų pristatė japonas H. Toda; garsią Hilbert problemą išsprendė amerikiečiai matematikai D. Montgomery ir G. Zippin.

Apie ką yra matematika?

Mūsų laikų matematiką galima būtų skirti į tris dalis, kurios tarp savęs susiraižgiusios: analizę, geometriją ir algebrą.

Prie analizės priklausytų šiomis dienomis daug naudojama ir piktnaudžijama statistika, be kurios negalėtų apsieiti nei ekonomija, nei quantum fizika. Anksčiau minėtas calculus yra naudojamas kaip įrankis kone visuose griežtuosiuose moksluose. Diferencialinės lygtys nepamainomos inžinerijoje ir fizikoje: pavyzdžiui, davus jėgą, kuri veikia į medžiagos dalelę, ir tos dalelės masę, pradinį greitį ir poziciją, jei mes norime atrasti tos dalelės tolimesnį kelią (sakykim kokiam ciklone), mes dažniausia turėtume išspręsti gan komplikotą diferencialinę lygtį. Analizei priklauso dar nauja, daug žadanti lenko matematiko Stefan Banach (kuris mirė per antrą pasaulinį karą) atrasta, funkcinės analizės sritis. Čia geometrijos sąvokos naudojamos gauti gilesnę įžvalgą į analitinius klausimus. Jai gimininga Hilberto erdvės teorija jau daug pasitarnavo quantum mechanikai. Prie analizės priklauso jau klasinė kompleksinių analitinių funkcijų teorija, kuri ne tik savyje elegantiška, bet be kurios negalima apsieiti elektros inžinerijoje. Ir šioje vietoje atrandama, kad geometrinės sąvokos yra nepaprastai naudingos: tam sukurta vadinama Riemann paviršių teorija. Šios yra labai specialūs pavyzdžiai vadinamųjų erdvių („manifolds“), kuriuos studijuoja geometrija.

Geometrijoje plačiai išsiplėtojus Gauss ir Riemann išugdyta vadinama diferencialinė geometrija. Daleiskim, kad mums yra paduotas geometrinis objektas, kuris yra sulopytas iš lopų, kurių kiekvienas atrodo, kaip dalis kurio nors matavimo Euclidinės erdvės. Pavyzdžiui, sviedinys galima įsivaizduoti, kad yra sulipdytas iš dviejų lopų, kurių kiekvienas atrodo kaip gabalas dviejų matavimų Euclidinės erdvės. Jei tokiam geometriniam objekte tie lopai tvarkingai sukljuoti, toks objektas vadinamas erdve (manifold). Visas malonumas prasideda, kai šis objektas turi nuotolio funkciją, t. y., tarp dviejų taškų yra paduotas atstumas. Išskyla klausimai, ar yra tokių kreivių, kurios sujungtų tuos taškus, taip, kad kreivės ilgis būtų pats trumpiausias. Jei tokios trumpiausios kreivės egzistuoja, jos vadi-

namos geodesikais. Apie jas galėjo girdėti tie, kurie ką nors skaitė apie Einsteino reliatyvizmo teoriją, nes čia medžiagos dalelės erdvėje — laike juda geodesikais. Diferencialinė geometrija yra iškėlus daug įdomių rezultatų. Pavyzdžiui, Gauss atrado, kad jei norėtum lygiai sušukuoti teniso sviedinuko šerius, to negalėtum padaryti be sklastymo, ar vietos, kur plaukai pasiliktų pasišiaušę. Diferencialinei geometrijai gimininga, bet dar abstraktesnė sritis yra topologija, kurioje studijuojama geometrinės erdvės ir jų transformacijos. Yra sakoma, kad topologas yra žmogus, kuris atskiria pretzel ir riestainį, bet neatskiria riestainio nuo kavos puoduko, nes jei puodukas būtų iš gumos, jį galima būtų deformuoti į riestainį (baranką — „Do-nut“). Topologijos egzotikai priklauso Moebius kaspinas, Klein butelis (šis tuo įdomus, kad jame negalima atskirti, kur jo vidus, kur laukas). Ypatingai laimingos jungtuvės tarp topologijos ir algebras įvyko vadinamoje algebrinėje topologijos srityje. Ši sritis studijuoja tik tas geometrinės erdves, kurios yra sulipintos iš trikampių, piramidžių, ir aukštesnių matavimų piramidžių, kurios vadinamos simpleksais (t. y. trikampis yra dviejų matavimų simpleksas, piramidė — trijų). Kadangi apie šias erdves jau šis tas žinoma, galima naudoti algebras priemonės joms studijuoti. Čia jau išsivystė didžiausios džiunglės įvairiausių konstrukcijų, su labai intriguojančiais vardais: homologijos ir cohomologijos grupės, nervai, ryšuliai (bundle), siūlų erdvės (fibre space), ypač prancūzų mėgiami ūkininkiški terminai: grūdas, pėdas, stiebas. Algebrinė topologija dažniausia naudojama įrodyti, kad kas nors nėra: pavyzdžiui, negalima obuolio deformuoti į sviedinį (tolydinė — „continuos“ — deformacija), jei vidur neišimsim kurio nors taško. Iš pozityvių išdavų, paminėtina garsi olando Brouwer Pastovaus Taško Teorema: jei paimam diską ar sferą, ir jo taškus išmaišome bet kaip, tik tolydiniai (artimi taškai pasilieka netolimais), tada visuomet nors vienas taškas bus pasilikęs savo vietoje. Nepaprastai įdomi ir intriguojanti teorema. Algebrinė topologija taip pat įrodo tą taip vadinamą Fundamentalinę Algebras Teoremą — kiekvienas polinomas su realiais ar kompleksiniais koeficientais turi bent vieną šaknį.

Algebra nepaprastai daug pažengė nuo devyniolikto šimtmečio pradžios. Jei graikas Diophantas sprendė lygtis, kurių atsakymai buvo nedalomis skaičiais, tai nuo praėjusio šimtmečio algebra pasidarė bendru formalinių matematikos sistemų studijos lauku. Pavyzdžiui, iš Galois sėkmingai naudo-

tos permutacijų grupės ir Lie transformacijų grupių išsivystė abstrakčios grupės sąvoka, kuri pasidarė kone visų algebrinių teorijų centru. Realinių turi bent vieną kompleksinę šaknį. Yra keista, kad šiai teoremai visi įrodymai yra pagrindiniai geometriniai.

Algebras sritis smarkiai prasiplėtė skaičių lauko (field) sąvoka subendrinta į žiedo (Ring), integralinio ploto (Integral domain) ir lauko (field) sąvokas. Kompleksiniai skaičiai jų ryšyje su realiniais skaičiais generalizuoti į algebras (Algebra over a field) sąvoką. Vektorialinės erdvės subendrintos į modulų sąvoką (Module over a ring). Galų gale, jei algebra praturtino geometriją, sukurdamą algebrinę topologiją, taip dabar iš algebrinės topologijos atėjusios sąvokos sukurė visai naują algebras sritį — vadinamą homologinę algebrą, į kurią vieni žiūri kaip į epidemiją, kuri greitai praeis, o kiti įsitikinę, kad čia iškasta kažkas gilaus ir naudingo.

Ką veikia matematikai

Matematikų tarpe yra riba, kuri kartais atrodo kaip tarp pasmerktųjų ir išganytųjų: ta riba skiria pritaikytą matematiką nuo grynosios. Tie matematikai, kurie domisi grynąja matematika, skaito pritaikytos matematikos specialistus technikai, amatininkais, ir šiek tiek fariziejiškai Dievui dėkoja, kad jų pačių tradimai niekuomet nebus pritaikyti skalbiamoms mašinoms gaminti. Antrieji gi žiūri į grynosios matematikos atstovus, kaip tinginius, kurie verčiau praleis kelias savaites kurdami elegantišką teoriją apeiti kokiam nors mažmožiui, kurį būtų galima išspręsti paprastu būdu per pora dienų panaudojant litrą prakaito ir penketa svarų popierio.

Pritaikytosios matematikos laukas veik toks platus, kaip ir eksperimentinių mokslų. Statistikų reikalauja fizikos laboratorijos, visuomeninių mokslų tyrimo institutai, industrija, valstybės biurai. Diferencialinių lygčių specialistai dirba prie lėktuvų ir raketų konstrukcijos, prie raketų kelių apskaičiavimo. Čia jie dažnai naudoja didžiulias elektronines apskaičiavimo mašinas, prie kurių suplanavimo dirba kiti matematikai. Ypač įdomiai laiką praleidžia matematikai Californijos Project RAND, apskaičiuodami karinių pajėgų geriausią išdėstymą ir manevrų efektyvumą. Darbas pritaikomojoje matematikoje reiškia (taip sako dažna legenda universitete) storesnę piniginę, bet siauresnį akiratį. Pritaikomai matematikai reikalinga žmonių, kurių gabumai būtų atbaigti nuosaikumu ir kantrumu detalėms.

Grynosios matematikos darbuotojai save linkę skaityti mokslo džentelmenais. Jų laboratorijos: pieštukas ir po-

piešis. Ši matematikų veislė daugiausia gyvena universitetuose, užima profesorių kėdes. Šieji daugiausia skiria laiko savo studijoms, mokymas yra skaitomas antraeilium užsiėmimu. Dažnai ypač jaunesnieji studentai dėl to ir skundžiasi, nes jaučia, kad profesorius juos moko tik apgraišimais. Bendrai paėmus, geras matematikas būna ir geras dėstytojas, nes savo gyvą entuziazmą matematikai įstengia įdiegti ir į savo klausytojus. Nereikia įsivaizduoti profesoriaus kaip senuko su barzda, dienų dienas praleidžiančio savo kabinete trečiame seno matematikos pastato aukšte. Iš tikrųjų jis dažniausiai tik apie keturiasdešimt metų, ir praleidžia ne tik dienų dienas, bet kartais ir naktis savo kabinete. Kai dirba, tai dirba, bet užtat ir keliauja! Neretai po semestrinių atostogų galima sužinoti naujienas iš Zuericho, Paryžiaus ir Mexico City, kur buvę matematikų suvažiavimai. Keliaujama ir kitais būdais: dažni vizituojuojantys profesorai iš Vokietijos, Anglijos, Japonijos, kurie pasilieka lektoriais universitete semestru ar dviems. Jei karo veteranai turi savo American Legion, tai šio krašto matematikai turi savo American Mathematical Society, Mathematical Association of America, Society of Industrial and Applied Mathematics, kurių dažni suvažiavimai duoda progos naujų dalykų išgirsti, senus draugus aplankyti ir pasaulio pamatyti. Nors Akademijos pievų matematikai dažnai su pavydu žvelgia į savo industrijos dirbančių brolių algas, ir jie patys neturi badauti: lieka pinigų ir kelionėms.

Kaip ruoštis šiai džentelmeniškai profesijai?

Jei nemėgsti abstraktaus galvojimo, į matematiką neik: būtų tik galvos į sieną daužymas. Jei gimnazijoje turėtus matematikos kursus prisimeni su malonumu, jau gal iš tavęs išeis matematikas. Paskaityk knygų apie matematiką: pradžiai bus įdomios Kassner and Newman „Mathematics and the Imagination“, Courant and Robbins „What is Mathematics?“ (šioji sunkesnė, bet turi daugiau mėsos), keturių tomų antologija apie matematiką, kurią redagavo James R. Newman, pavadinta „The World of Mathematics“.

Pasiruošimas profesijai turi turėti stiprų pagrindą, kurį turi duoti dar gimnazijos kursai. Gimnazijoje kreipk dėmesį į algebrą ir geometriją. Paskutiniaisiais gimnazijos metais turėtų būti calculus kursas. Jei jo tavo lankomaj gimnazijoje nėra, reikalauk su draugais, kad atsirastų: sakyk, kad visos kitos padorios gimnazijos jau turi. Kai imsi vadinamą „College Al-

Moksleivių ateitininkų šventė Tėvų Pranciškonų gimnazijoje Kennebunkport, Maine. Naujiems nariams segami ženkleliai.

gebra” kursą (tai atsitinka trečiaisiais gimnazijos metais Amerikoje), pasitaręs su mokytoju išigyk pradinį linearinės algebras vadovėlį, idant susipažintum su vektorialinėmis erdvėmis ir matricomis. Tie dalykai nesunkūs pačiam išmokyti, ir gera praktika kolegijos studijoms, kur didelė dalis darbo reikės pačiam atlikti. Jei gimnazijoje nebūtų to palaiminto Calculus kurso, nusipirk su matematikos mokytoju pasitaręs gerą Calculus vadovėlį, ir pats mokykis.

Kolegijoje stenkis vengti kalimo, kaip velnias krikšto. Atsimink, kad matematika turi būti suprantama, o ne iškalama. Jei darysi daug uždavinių, reikalingus dalykus atsiminsi be kalimo. Jau gimnazijoje, o juo labiau kolegijoje, pratinkis prie sistematingo darbo: atsilikimas nuo savo kursų yra blogiau, negu iš universiteto išmeti-

mas, čia nors žinai, kur stovi, o ten tik save apgaudinėji.

Nuo tavo darbo gimnazijoje ir kolegijoje priklausys ir stipendijų reikalas. Neapgaudinėk savęs: jei tau mokslo metu reikės dirbti, jei pamokas atliksi tik dėl formalumo, pats vėliau pamatysi, kad dėjai pamatus ant smėlio.

Matematiko gyvenimas įdomus. Prie savo stalelio sėdėdamas jausi, kad pro tavo petį žiūri kartų kartos kitų matematikų. Mokslas dar toks jaunas, kad mes net horizontų nematome. Gali būti, kad tų naujų šalių atradimas priklausys nuo tavęs. Nuostabus tylus matematikos grožis, atveriamas tik tiems, kurie jo ieško. Nuostabus, kaip dainos, kaip rytą prasiuriančios gėlės, nes kaip vienas sakė, „Ponas Dievas irgi yra matematikas“.

KATALIKAS IR VALSTYBĖ

Cia dedame viename moksleivių ateitininkų susirinkime įvykusią grupinių diskusijų santrauką. Laukiame skaitytų referatų, tokių diskusijų iš visų kuopų: atsiųskite redakcijai.

Šios diskusijos vyko spalio mėnesio kun. Alfonso Lipniūno vardo moksleivių ateitininkų kuopos susirinkime Chicagoje. Susirinkimas buvo prieš pat USA prezidento rinkimus, dėl to... na, bet leiskim dalyviams kalbėti.

Redakcija

Danguolė Prišmantaitė:

Šita tema šiuo laiku turėtų būti artima visiems, nes paskutiniomis savaitėmis įvyko daug įdomių atsitikimų politikos srity. Pirmiausia — tai prezidentiniai rinkimai, kurių vienas kandidatas kaip tik ir yra katalikas. Tarp šių prezidentinių kandidatų yra iškeliama įvairūs klausimai, apie kuriuos pareikš savo nuomonę keli kalbėtojai. Šios diskusijos nėra skiriamos tam, kad įvertintume prezidentinius kandidatus, bet kad pamatytume, jog šiandien yra daug klausimų, kuriems katalikas, o ypač ateitininkas turi rasti atsakymą. Antroji vietoj — Jungtinių Tautų įvykiai, kurie jau kurį laiką užima laikraščiuose pirmuosius lapus.

Pirmoji kalbėtoja, Laima Bačinskaitė pareikš savo nuomonę apie valdžios paramą mokykloms.

Antrasis dalyvis, Jonas Mickevičius, kalbės apie JAV ir Kūbą.

Ramunė Juozevičiūtė duos argumentus už ir prieš socializuotą mediciną.

Rimantas Šarka kalbės Amerikos prestižo klausimu.

Laima Bačinskaitė:

Patieksiu pagrindinius argumentus už ir prieš federalinės valdžios paramą mokykloms.

Kokia gali būti valstybės parama mokykloms? Parama mokesčiais („school tax“) — į šią kategoriją neįeina paprastos mokyklos. Kitas šalpos būdas: „grants“ iš federalinės valdžios, saistomi tam tikrom sąlygom. Dažniausiai šis būdas naudojamas suteikti galimybes siekti mokslo net ir neturtingiausiose krašto srityse. Toji „grants“ parama naudojama parūpinti daugiau ir geresnių mokyklos pastatų, padidinti mokytojų algas ir rasti daugiau ir geresnių mokytojų.

Argumentai už federalinę paramą mokykloms yra tokie: reikia daugiau ir geriau išsilavinusių mokytojų, geresnių mokyklų, aukštesnių mokytojų algų. Atskiros valstijos neįstengia šių reikalavimų išpildyti be federalinės valdžios talkos. Tokių programų bijoti nereikia, nes ankstyvesnės federalinės programos buvo labai sėkmingos.

Tie, kurie yra nusistatę prieš federalinę paramą taip argumentuoja. Jie sako, kad yra perdėtas noras paramos: padėtis nesanti tokia bloga. Pavyzdžiui, viena studija duoda tokias statistikas pietų valstijoms: Kentucky — mokytojams algos pakilo 25% 1948 metais. Mississippi — mokykloms mokesčių įplaukos per du metus pakilo septyniais milijonais dolerių, Georgia — trisdešimt trimis milijonais, Alabama — devyniolika milijonų. Tokiu būdu ir vietinė valdžia turi užtenkamai pinigų mokykloms. Mokytojų trūkumas greitai bus užpildytas, nes vis daugiau studentų studijuoja pedagogiką. 1949 metais buvo net aštuonis tūkstančius daugiau mokytojų, negu 1948 metais.

Tie, kurie stoja mokytis pedagogiką, skaičiuojami iki šimto tūkstančių. Trūksta mokyklų patalpų, bet tai tesas tik dalis to pokarinio gyvenamų patalpų trūkumo.

Jonas Mickevičius (Jo kalbos nesusipėjome gauti. Red.)

Ramunė Juozevičiūtė:

Taip pat patieksiu argumentus už ir prieš socializuotą mediciną.

Tie, kurie yra už socializuotą mediciną, naudoja šiuos argumentus. Daug ligoninių šiais laikais yra pastatytos biznio sumetimais, jų savininkai ar dalininkai džiaugiasi nepaprastai dideliu pelnu, nesirūpindami ligonio gerbūviu. Jų tikslas yra juo mažiau duoti, juo daugiau gauti.

Valdžia, mokėdama atlyginimą gydytojams, išlaikydama ligonines, kontroliuodama jas, nenorėtų daryti sau pelno. Tai sudarytų mažiau išlaidų susirgusiems žmonėms. Žmogaus baimė pranyks, jei žinos, kad jam susirgus jis ir šeima neatsiras varge. Jis žinos, kad sužeistas ar didelės ligos atveju jis bus gydomas ir prižiūrimas, nors ir neturi didelės sumos banke.

Mes turime labai gražių pavyzdžių, kaip valstybės kontroliavimas praktikoje veikia. Aš nematau, kad kas išdrįstų kritikuoti Vokietijos, Šveicarijos ir Prancūzijos medicinos aprūpinimą. Galima kritikuoti bolševikų sistemą, bet jos yra ir gerų pusių, kurios verta dėmesio, kaip visuotinas žmonių gydymas.

Daugelis žmonių prieš keliasdešimt metų kovojo prieš „social security“. Bet dabar visi ją įvertina ir net nori praplėsti. Be to, yra nuo senų laikų krikščioniškas ir humaniškas principas sergantiems padėti.

Argumentai prieš: pirmiausia, socialinė medicina pakels mokesčius. Nepatyrę politikieriai pradės kištis į profesinius dalykus. Gydytojai neturės asmenišką interesą pacientui dėl to, kad žinos, jog jam vistiek bus užmokėta alga. Žmonės neturės teisės sau pasirinkti gydytoją. Jie turės eiti į nurodytas klinikas.

Bet svarbiausias dalykas: bus panaikinti gydytojo ir paciento ryšiai, nes gydytojas taps tik tarnautojas.

Anglijos pavyzdys parodo, kad įvedus socialinę mediciną, vistiek didelė dalis žmonių nusivylė.

Antras svarbus dalykas: tie, kurie nenaudos socialinės medicinos ir eis pas privačius gydytojus, vistiek turės mokėti tuos pačius mokesčius.

Štai argumentai už ir prieš socializuotą mediciną. Mano nuomonė yra, kad tie argumentai už socializuotą mediciną yra stipresni ir nusveria tuos, kurie yra prieš. Katalikas

PILYPAS NARUTIS

Ateitininkas savo aplinkoje

(Ideologinių kursų 1960 — Kalėdų metu Jaunimo Centre Čikagoje — paskaitos santrauka).

Antanukas K. ir Jonukas P. buvo du moksleiviai ateitininkai, 14 metų amžiaus. Prieš 20 metų įsibrovę į Lietuvą bolševikai viską darkė ir komunistino, net gatvių pavadinimus keitė pavadindami — Stalino, Lenino, Molotovo, Markso ir t. t. Ne tik materialinė, bet dar didesnė dvasinė kancija pripildė visų lietuvių, o ypač ateitininkų sielas. Tie du moksleiviai, pilni pasiryžimo kovoti prieš bedievybę, sugalvojo ir niekam nesakydami padarė: vieną naktį Kalėdų metu pasiėmę smalos ir ištepčiojo tam mieste visas gatvių iškabas, kurios buvo pakeistos komunistiškais vardais. Kitą dieną sujudo visa bolševikų milicija, ėmė ieškoti didžiųjų buožių — priešų. Po kiek laiko išaiškino ir tuos abu moksleivius ateitininkus, areštavo, po to tardė, kankino, išvarė į Sibirą ir jie žuvo. Negalime jų, kaip daugelio kitų bolševikinio teroro aukų pavardžių dar skelbti, nes bolševikai gali dabar dar keršyti jų draugams ir giminėms. Tų šventų kankinių ateitininkai moksleiviai turi daug.

Kodėl jie šventi kankiniai? Jie vei-

kė ir dirbo savo iniciatyva ir pagal savo išmintį. Jie kovojo prieš bedievybę pagal savo proto galią, žinodami, kad rizikuoja savo gyvybę. Paaukoti gyvybę kovoje prieš komunizmą jiems buvo garbė. Ir Dievas pašaukė juos būti kovos prieš bedievišką komunizmą didvyriais — jie yra šventi kankiniai.

Ir tu, mielas moksleivi, nori būti didvyris. O kaip tu tą didvyriškumą gali įkūnyti?

Komunizmas, pagal mūsų didįjį filosofą Ant. Maceiną, yra viena iš didžiausių antikristo apraiškų, bet, bedievybė turi daug ir kitų net labai nekaltų formų. Jūs, ateitininkai moksleiviai esate pašaukti pajusti kiekvieną bedieviškumą ir prieš jį kovoti.

Kaip kovoti? O ką pavyzdžiui Jus darytumėte jei čia į kambarį įeitų komunistas: tas, kuris nukankino Lietuvijoje daug jūsų draugų, o gal ir Jūsų seserį arba brolių? Jį koliotumėt, muštumėt?

Viena iš stipresnių kuopų Čikagoje yra kun. Alf. Lipniūno kuopa. Papasakosiu Jums, kaip kun. Lipniūnas lan-

kėsi pas žmogžudį. Nacių KZ-te Stuthofe buvo kapas Kaslowskis. Tam kapui priskaitoma, kad jis sugebėjo savo ranka užmušti iki 1000 kalinių ir jis net savo tėvą užmušęs. Tuo būdu jis padarė karjerą ir Nacių SS-manai jį laikė Kapa — tai paaukštino pareigos, ir teisė turėti atskirą kambariuką ir geresnį maistą. Kartą, tas kapas Kaslowskis pasikviėtė pas save kun. Lipniūną "ant kavutės". Kun. Lipniūnas labai pergyveno, klausinėjo draugų ar eiti. Tas pats Kaslowskis viena proga vos vos neužmušo ir kun. Lipniūno. Ar eiti pas žmogžudį, ir jį tuo pagerbti? Tai buvo didelis klausimas. Juk jūs patys žinote, kad net draugas draugą, mergaitė mergaitę trūpti įsižeidusi jau nebenori kalbėtis ir sveikintis. Juk tai yra žmogiška, kad žmogus vengia nemalonaus asmens.

Mačiau, kaip Lipniūnas meldėsi iš vakaro karščiau nei visada. Kitą dieną jis pas Kaslowskį nuėjo. Mes draugai nekantriai jo laukėm grįžtant, nes beveik nė vienas, turbūt, nepatarė eiti. Išbuvo jis apie porą valandų. Grįžęs jis pasakė tik tiek: "Aš manau,

žino, kad sergantiems reikia padėti, nors ir mokesčiai padidėtų. Dalinė socializuota medicina, kuri nėra privaloma, Amerikai būtų labai geras dalykas.

Rimantas Šarka:

Pažvelgus praeities istorijos lapuose, lengvai užtinkama, kad šis kraštas pasižymėjo laisvę nešančiais pagrindais. Didžiulė laisvės statula New-Yorke sakyte sako tos laisvės principus. Eilė didžiulių vyrų, kaip Abraham Lincoln, George Washington ir kit. suformavo šio krašto gyvenimą ir pastatė prestižą tokioje aukštumoje, jog viso pasaulio akys buvo nukreiptos link JAV.

Du didieji pasauliniai karai atnešė šiam kraštui didžiulius nuostolius. Neturėta jokio tikslo įsigyti kolonijų ar pasinaudoti reparacijomis. Materialinė pagalba nuo karo nukentėjusiems kraštuose ir parama atgauti nepriklausomybę eilėje kraštų dar labiau pakeitė šio krašto prestižą pasaulyje. Gyvenimo ironija patvarkė taip, kad JAV, o taip pat jos alijantai, bėkiodami prieš nacišką Vokietiją, turėjo padėti kitam karo sukėlėjui — Sovietų Rusijai. Po antro pasaulinio karo Sovietų Rusija užgrobė eilę kraštų, pasinaudojo didžiulėmis reparacijomis bei šio krašto materia-

line pagalba. Pasinaudodama tariama bičiulyste iš karo laikų, įstengė išvogti eilę paslapčių atomo ir erdvės srityje, pastatydama save greta JAV.

Pokarinės konferencijos bei nuolaidos Rusijai pradėjo smukdyti šio krašto prestižą. Praradimas Kinijos, Šiaurės Vietnamo, karas Korėjoje, Vengrijos revoliucija, sakyte sako, kad JAV pasuko kitu keliu, galima sakyti nenoru atominio karo. Jau eilė metų kaip rungiasi su komunistiškuoju pasauliu šaltajame kare, o taip pat ir ekonominėje srityje. Negalima būtų pasakyti, kad JAV nemato ir nežino ką daryti. Praeities klaidos temdo šio krašto prestižą. Pasaulio akyse šį kraštą stato sunkiai kovai — laimėti ar nusilenkti rusų valiai. Paskutinė UN sesija yra geriausias šaltojo karo ir rusų klastos susmukdyti dar labiau šio krašto prestižą pavyzdys.

Kad ir pavėluotai, bet reikia pripažinti, kad JAV jau praregėjo, kuriuo keliu einanti, o tuo pačiu, ko iš jos laukia žmonija iš komunistiškojo pasaulio pusės. Reikia tikėti, kad būsimas JAV prezidentas su jauna ir tvirta energija įstengs grąžinti šį kraštą vadovauti pasauliui ir tuo pačiu grąžins prarastą prestižą.

kad tai buvo paskutinė didelė jo išpažintis!”,

Lipniūnas Nacių KZ-to iškankintas mirė. Jis yra šventasis kankinys, kitas nukankintas bedieviškos apraiškos — nacizmo.

Kartu kalbant apie bedievybės formas ir priešus vienas iš svarbiausių klausimų yra, o kas tu esi moksleivi ateitininke. Kuo save laiko kiekvienas moksleivis ateitininkas?

Žinoma, nedrąsu kiekvienam apie save ką nors sakyti, tad pagalvokit ką kiti apie Jus pasakytų. Ką pasakytų apie ateitininkų moksleivį neateitininkai draugai, amerikiečiai ir jūsų draugai bedieviai. Taip, viena aišku, kad komunistas pasakys: “Tu esi priešas Nr. 1, tu turi būti nukankintas ir sunaikintas!”

Nesizvalgant toli, aš šia ideologinių kursų proga noriu pasakyti Jums, moksleiviai ateitininkai, kuo aš Jus laikau, kas Jūs esate:

Jūs esate Amerikos Elitas. Jūs esate Lietuvos Herojai. Jūs esate Bažnyčios šventieji. Jūs esate Ateitininkijos papuošalas. Jūs esate ir būsimi kankiniai — jei pav. komunizmas prasiveržtų į laisvąjį pasaulį ir Jūs atsideratume jo valdžioje.

Pagalvokite, ar tokie jūs esate? O gal ne? Jei ne, tai nesate ateitininkais. O jei visa širdimi ir darbais esate ateitininkais, tai esate: elitas, herojai, šventieji, papuošalai, kankiniai.

Ir visa tai, kad Jūs tokie esate, jus įpareigoja savo aplinkoje šitokiais išsilaikyti ir visą aplinką į save pakreipti. Duotieji pavyzdžiai, (jai kiekvienas ateitininkas buvo) rodo, kaip galima veikti ir kaip veikė mūsų herojai. Dabar tas pats įpareigojimas, tik jau savoje aplinkoje, tenka Jums ir visiems ateitininkams.

Bažnyčios šventieji. Nei Dievas, nei Bažnyčia nieko nereikalauja, kas yra virš žmogaus jėgų, nereikalauja ir iš tavęs, moksleivi, daugiau negu tu pajėgi. Pagrįsti ir kuklūs darbeliai turina sielą ir Bažnyčia duoda daug patarimų: 7 - didžiosios dorybės, 3 - gerieji darbai, 7 - darbai sielai ir 7 - darbai kūnui, 3 - patarimai. Aš jų nekaratosiu, tai išmokote katekizme, bet ne tam kad atmintinai mokėti, bet kad praktiškai atsimentumėti, kokia yra kataliko dienotvarkė ir tai yra atrama at-ko gyvenimui. Pagal tai yra suformuoto giliosios Bažnyčios tradicijos ir ateitininkas yra pirmasis tų tradicijų plėtėjas į visą viešą gyvenimą.

Amerikos elitas. Elitui priklauso tas, kas nepaisydamas kliūčių išlaiko ir veržiasi į augstą gyvenimo lygį. Ką reikia išlaikyti, ką naujai kurti ir į ką veržtis Amerikoje? Pora svarbių uždavinių stato mums Amerika.

1. Katalikų Bažnyčia Amerikoje tu-

ri sunkokas sąlygas. Gražios ir žmogaus sielą ugdančios tradicijos neturi įtakos praktiškame gyvenime. Didžiosios šventės vis dar nėra prideramai švenčiamos. Kalėdos — pradedamos lapkričio mėnesį, Vėlinės nešvenčiamos. Nors tos šventės pritaikytos ir prie gamtos ir prie žmogaus praktiško gyvenimo ir žmogaus nuotaikų. Šeimos vardo diena retai kur švenčiama. Aukštieji Amerikos asmenys labai susirūpina. Pats prezidentas Kennedy iškilmingai uždegė kūčių vakarė žvakutę prie šeimos eglutės, kad pabrėžtų Kalėdų pradžią. Ateitininkai pirmieji turi padėti remti: išmesti triukšmą, eglutes ir dovanų dalinimą prieš Kalėdas ir pradėti Kalėdas tyliu juo Kūčių vakaru. Ne tik Kalėdas, bet ir kitomis šventėmis reikia praturtinti Amerikos ir savo gyvenimą.

2. Visi susirūpinę pakelti Amerikos mokslo lygį. Skundžiamasi spaudoje, kad jaunimas nenori mokytis. Ateitininkas yra toji skatinančioji jėga ir pavyzdys kitiems mokslui. Nemoksleivis ateitininku negali ir būti, ir tas, kuris nenori mokytis mūsų organizacijai netinka. Ateitininkas mokosi ir skatina kitus, kuo labiau veržtis į aukštesnį mokslą, tai vienintėlė išeitis, kaip galima Amerikos mokslo lygį pakelti.

Siekdami mokslo ir siekdami įvesti amerikonišką gyvenimą į krikščioniškų tradicijų aukštumas būsime Amerikos elitu.

Lietuvos Herojus

Ar gali tu pasidaryti negru? O, žinoma, kad gali. Paimsi paišą, visas juodai išsitempsi ir gal daug kas nepažins, manys, kad tu esi negras. Bet, jei ir nepažintų, vistiek tu būsi tik iškamša, vaidintojas. Ir net dar daugiau, tu busi niekas: nes išjuoksi tuo budu savo sielos brolių, kuriam Dievas davė juoda spalvą, odą, ir nebūdamas tokiu, kitus apgaudinėsi.

Apsijuokia visi, kurie būdami lietuviais klaidingo jausmo pagauti ima vaizduoti kitokį, negu Dievas sutvėrė. Tai yra vaikai, kurie nežino, ką jie daro.

A-kai yra šventos, kankinių tautos

atstovai, gražaus gintaro krašto sūnūs ir dukros. Toji Dievo duota dovana — būti lietuviais (ateitininkais kiti negali būti) — yra didelė vertybė ir ja keldami puosime save ir Ameriką. At-kas gražiai kalba lietuviškai, skaito lietuviškus laikraščius ir kovoja, kad Lietuvoje kenčiantieji broliai atgautų laisvę.

Ateitininkų papuošalas

Esame susiroganizavę ir traukiame prie savo organizacijos kuo daugiau žmonių (kiekvienas at-kas kas met turi įtraukti į savo tarpą bent vieną naują narį), kad savo didžiąją mintį ir norą kuo plačiau įkūnytume. Mūsų pirmataikai turėjo šūkį „Visa atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir Tėvynei“. Dabar mes vartojame “Visa atnaujinti Kristuje” tuo lyg praplėsdami mintį ir apimdami Dievo valias visą žemę ir visus žmones. Gal kartais tas šūkis atrodo toks didingas ir platus, kad jau ir nebesuprantamas. Bet, žinokit, kad visi dideli dalykai susideda iš paprastų, menkų dalykelių, kaip ir plačioji A-kų Federacija susideda iš apie 2000 narių, kurių vienas tu esi. At-kų 5 principai (ar juos atsimeni?) apima labai plačiai, bet į tą platumą įeina ir tokie dalykai kaip tavo darbužiai, tavo kasdieninė kalba ir elgesys. Juk kas nori žiūrėti į susivėlusiais plaukais, išpešiotais marškiniais berniuką arba netvarkingą mergaitę? Kam patinka nuolat nepatenkintas, nusiminęs, liūdnas ir piktas berniukas ar mergaitė?

Ateitininko tyra siela, gera širdis ir nuolatinis noras patarnauti kitiems atspindi tvarkingame švariame charakteryje, nuolat linksmoje nuotaikoje ir kalboje. Juk mes norime patraukti į gėrį, į grožį ir į gerą mintį ne tik draugą bet ir kiekvieną žmogų. Tai didžioji, tylioji At-ko misija.

Kankinys

Ko velnias nemėgsta? Nemėgsta jis geros minties, kilnios idėjos ir nemėgsta Ateitininko. Ateitininkas turi būti pasiryšęs ir pasiruošęs kentėti ir nebijoti būti kankiniu. Tai vienintėlė atrama prieš blogį ir piktus darbus.

Kaip stirna trokšta vandens upelių,

taip mano siela geidžia tavęs, Dieve.

Mano siela trokšta Dievo, gyvojo Dievo:

kada gi aš ateisiu ir matysiu Dievo veidą?

41-ji Psalmė

“Dainavoje” stovyk-
laus ateitininkai.
(Nuotr. V. Valaičio)

TĖVYNĖS MEILĖ

Audronė Barūnaitė

Žmogus miršta už tėvynę ir dėl jos kenčia. O ta sauja žemės, kuri brangesnė jam už auksą, gal prasta, menkutė... Tai kodėl taip? Kodėl žmogus, netekęs tėvynės, taip jos ilgisi, svajoja apie ją, nors ir ten daug vargo buvo patyręs ir gal sunkiau ten buvo gyventi negu dabar svetimoje žemėje?

Dievas, sukūręs žmogų, nepaleido jo vieno klaidžioti po pasaulį, bet suskirstė žmoniją į natūralius vienetus. Tuose vienetuose žmonės susigyvena, kartu artimai bendrauja ir padeda viens kitam pasiekti savo gyvenimo tikslą.

Pirmas vienetas tai šeima. Šeimoje jauni žmonės pasiruošia gyvenimui. Dievas davė meilę, kuri riša šeimą: vaikus su tėvais ir brolius su seserimis.

Po šeimos, antroji eilė eina tauta. Dievas

davė tokią pačią meilę, kuri riša žmones prie tėvynės ir tautiečius vieną prie kito. Šią meilę kiekvienas žmogus turi iš prigimties ir ji stiprėja ir auga, kai žmogus bręsta. Tėvynėje gyvenant ta meilė kyla iš tėvų, iš numylėtos gamtos, savų papročių, kultūros. Tremtyje užaugęs vaikas, nors gimsta su tėvynės meile, bet sunkiau ji auga jame. Jis nematęs tėvynės, neprisirišęs. Meilė tik gali augti iš tėvų pasakojimų, pažinimo savo papročių, tautos garbingos praeities, įsigilinimo į jos klausimus ir bendravimo su savaisiais.

Tėvynės meilė — tai stipri jėga, verčianti žmogų daug aukotis. Ir mes, lietuviai, šią meilę savo tautai, visam pasauliui parodėm. Kiek tūkstančių mirė Sibire! Visų žmonių krūtinėse ši meilė liepsnoja. Tik išsigimėlis savo tautos nemylė, jos išsižada, ją išduoda. Mes, lietuviai, privalom savo tautą mylėti ir šią meilę ugdyti ir plėsti.

Ar geras lietuvis turėtų grįžti į Lietuvą?

Į šios temos klausimą galima tiesiog atsakyti — taip. Kiekvienas lietuvis, o ypač geras, turėtų grįžti į Lietuvą. Tik, žinoma, jis negali ir neturi grįžti į okupuotą Lietuvą, nes tuo atveju, jei ir nepatektų tuoj pat į Sibirą, jis turėtų tarnauti okupantams ir savo jėgas bei sveikatą paaukoti jų labui, ir tuo didintų jų išteklius ir stiprintų jų jėgas, kurias jie telkia pasaulio pavergimui.

Išeinant iš duotos temos taip pat gali kilti kitas klausimas: koks yra geras lietuvis?

Aš sprendžiu, kad geras lietuvis yra tas:

- 1) kuris savo namuose ir su kitais tautiečiais kalba tik lietuviškai,
- 2) visur ir visada pasisako už laisvą Lietuvą,
- 3) švenčia ir lanko tautinių švenčių minėjimus (16 Vasario ir kt.),

Ignas Šmigelskis

LIETUVAI

*Kur tik einu, matau Tave,
Kaip kūdikį ant motinos rankų;
Kai merkias akys patale
Matau Tave sapne,
Lyg šventą angelą pragiedant
Su šypsena paparčio žiedo
Man sutvėrimui žemės menkui...
Tave aš pašaukiu vardu
Ir Tu sustoji,
O mylimoji,
LIETUVA!
Bučiuoju Tavo veidą kaip mylimą, įkaitęs
Prie pušaitės.
Ir džiaugsmui galo nerandu
Aš niekada!..*

Vokietija

- 4) prenumeruoja lietuvišką spaudą,
 - 5) savo aukomis ir darbu remia lietuviškas organizacijas ir pats jose dalyvauja,
 - 6) Priklauso lietuviškoms parapijoms, remia jų mokyklas, o ypač lituanistines ir t. t.
- Tai toks, trumpai aptarus, turėtų būti lietuvis.

Kodėl geras lietuvis turėtų grįžti į Lietuvą? Tam svarbesnieji motyvai būtų šie:

a) Lietuva yra mūsų tėvynė, iš kur kilo mūsų tėvų tėvai. (Pav., nors mano gimtasis kraštas yra Danija, bet mano tėvynė yra prie Nemuno. Gimtasis kraštas tėra atsitiktinis dalykas, o kilmė turi nenutrūkstamą savo tęstinumą. Kuriname krašte mes begimtume ir kuriame begyventume visur ir visada mes liksime tik lietuviais).

b) Mūsų jėgos, mokslas ir gautas svetimuose kraštuose patyrimas būtų naudingas Lietuvai.

c) Svetimuose kraštuose mums visada yra pavojaus nutautėti, susilieti su vietinio krašto gyventojų mase.

d) Išsisklaidę po įvairius pasaulio kraštus, mes mažą teturime reikšmę. Grįžę į tėvynę padidintume savo tautiečių skaičių ir tuo pačiu padidėtumė mūsų galingumas.

e) Grįžę mūsų mokslininkai daug ką gero galėtų parvežti Lietuvai mokslo srity. Menininkai taip pat įneštų daug ko naujo, o grįžusi stambioji masė parvežtų į Lietuvą demokratiškumą ir sveikos iniciatyvos idėjas. Visi ten kuo nors būtų naudingi. Ypač ateitininkai, su savo idealia ir sveika pažiūra į gyvenimą, būtų ten labai laukiami. Jie turi tam grįžimui ruošti ir parvažiuoti į savo tėvynę tvirti mokslu ir tikėjimu.

Tad baigiant šį trumpą duotos temos aptarimą turbūt visiems aišku, kodėl lietuvis turėtų grįžti į laisvą savo tėvynę!

Laima Gliosaitė yra kun. Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos Chicagoje narė. Čia spausdinamas referatas buvo skaitytas vasario mėnesio kuopos susirinkime.

Pavyzdingas žvalumas

Dažnai skundžiamės, kad priešas iš rytų įstengia panaudoti visas priemones savo naudai. Tuo skundimuosi dalykai dažnai ir baigiasi, todėl yra nepaprastai smagu žvelgti į įvykį, kuriame budrūs studentai ateitininkai tarptautinėje plotmėje iškėlė Lietuvai ir Bažnyčiai komunistų padarytą skriaudą.

Vasario mėnesio pradžioje su liūdesiu sužinojome, kad Lietuvoje areštuotas vysk. J. Steponavičius. Leiskime kalbėti laišku, kurį visoms Pax Romana sąjungoms išsiuntinėjo Studentų Ateitininkų Sąjungos Užsienių skyrius:

Mielieji draugai Kristuje,

Vasario 4-tą dieną Vatikano laikraštis **Osservatore Romano** patvirtino žinią, kad vyskupas J. Steponavičius buvo deportuotas iš savo Vilniaus diecezijos ir daugiau nebegali atlikti savo ganytojiškų pareigų. Jis yra paskutinis iš ilgos eilės lietuvių vyskupų, kuriuos persekioja komunistų režimas, ir dar viena auka kare prieš Bažnyčią už geležinės uždangos. Vyskupas buvo areštuotas už atsisakymą konsekruoti kelis seminarijos auklėtinius, kurie buvo žinomi partijos agentai.

Pristatydama šį įvykį Pax Romana narių dėmesiui Lietuvių Katalikų Studentų Sąjunga "Ateitis" prašo jungtis su mumis maldoje už vyskupo Steponavičiaus paleidimą ir Lietuvos nepriklausomybę, be kurios Bažnyčia negalės vėl klestėti mūsų šalyje.

Su pagarba

(parašas)

Aušrelė Skirmuntaitė

Užsienio Skyriaus Sekretorė

Laiškai rado atgarsį: iš Londono atsiliepia lenkų studentų sąjunga "Veritas", gi tiesiog jaudinanti reakcija iš JAV National Federation of Catholic College Students. Štai Thomas O'Herron, NFCCS tarptautinių reikalų vicepirmininko laiškas:

Miela Aušrele,

Prie laiško pridedu nuorašą mano laiško Lietuvos premjerui, prezidentui ir partijos sekretoriui. Ta yra išdava Jūsų kovo mėn. 12 d. laiško dėl Vilniaus vyskupo dispozicijos.

Aš buvau laimingas, kad mano laišką pažįstamas išvertė į lietuvių kalbą, nes aš, deja, lietuviškai nemoku.

Tikimės, kad pranešimas apie šį incidentą, liečiantį vyskupą Steponavičių, bus paskleistas visiems mūsų kolegijų skyriams (veik 200) kartu su prašymu maldai, kurio Jūsų laiškas pageidauja.

Tebūnie man leista užtikrinti lietuvių brolius Kristuje, kurių tauta kankinama, kad mūsų federacijos Pax Romanoje nariai jungiasi užuojauta ir maldomis su jais.

Su pagarba

(parašas)

Thomas O'Herron

International Affairs V. P.
NFCCS

Laiškas, kurį NFCCS pasiuntė Paleckiui, šumauskui ir Sniečkui lietuvių kalba, taip skamba:

Gerbiamasis:

Vardan trijų šimtų tūkstančių Amerikos katalikų universitetų studentų siunčiu Jums šį protesto laišką, pasmerkiantį Jūsų valdžios įsakytą Jo Ekscelencijos J. Steponavičiaus ištremimą iš jo diecezijos.

Amerikos Jungtinių Valstybių studentai yra tiksliai informuoti, kad šio ištremimo priežastis yra ta, kad J. E. Vysk. J. Steponavičius atsisakė šventinti į kunigus žinomus komunistų partijos agentus.

Jūsų valdžios bailus veiksmas kaip tikrai iškelia šio didvyriško vyskupo tvirtumą bei drąsų pasipriešinimą bedieviškai, totalitarinei valdžiai.

Ši deportacija iššaukia pasipiktinimą viso pasaulio katalikiškoje studentijoje. Mes prašome grąžinti Vyskupą Steponavičių į savo dieceziją.

Katalikai studentai visame pasaulyje jungiasi maldoje už laisvą Lietuvą, išlaisvintą iš svetimos valdžios, kurios valdymas prieštariau Jungtinių Valstybių principams ir žmogaus kilnumo dėsniams.

Jūsų,

(parašas)

Thomas O'Herron

Tarptautinių Reikalų Vice-Pirm.
Tautinė Katalikiškų Kolegijų
Studentų Federacija.

Džiaugdamies šiam studentų ateitininkų darbui parodytu atgarsiu, ypač sveikiname SAS Užsienio Skyriaus vadovybę: Aušrelę Skirmuntaitę ir Kęstutį Skrupskelį, kurių darbas neša giliai prasmingus rezultatus.

Kai vieną vakarą, kraujuos paplūdusi, tarytum sužeista, iš lėto mirė saulė,

Kai aš abuojas toks stebėjau jos kančių finalo minutes,

Ir kai žėrėjo platumos ir prasiskyrę toliai rodė seną gniūžtantį pasaulį

Prasmengant į nakties gelmes,

Aš pajutau staiga gyvybę, jėgą darbui ir gyvenimui sugrįžtant,

Aš pajutau lyg įkvėpimo ugnį plūstant kraujo takuose.

VYTAUTAS MAČERNIS

Jaunučiai
stovyklauja
"Dainavoje".
(Nuotr. V. Valaičio)

TVIRTAS TARSI UOLA

REGINA SAKALAUSKAITE

Ateitininkas turi būti tarsi uola, kuri atlaiko baisiausias audras. Jis vienas savo jėgomis turi nugalėti visokius neaiškumus, nesusipratimus ir visa tai tikėjimo pagalba. Kiekvienas ateitininkas turi vesti ir tvarkyti savo religinį ir dorinį gyvenimą.

Religinis gyvenimas nėra kas kita, kaip santykiavimas su Dievu: Dievo apreikštas tiesas priimti ir pagal Dievo duotuosius įstatymus tvarkyti visą savo gyvenimą.

Dorinį gyvenimą geriau suprasime pirma išsiaiškinę, kas yra dora, kas nedora. Doras bus tas veiksmas, kuris veda žmogų į jo galutinį tikslą, o nedoras tas, kuris tą kelią jam užkerta. Kuris kelias į tą tikslą veda, pažįstame iš Dievo žodžio ir savo protu.

Kiekvienas žmogus jieško laimės, nori būti laimingas. Bet ar jis laimę randa? Jei kas ir pasijunta laimingas, tai tik akimirkai, nes laimė greit praeina ir į jos vietą ateina skausmas ir vargas. Neradę laimės šiame gyvenime, žmonės tikisi ją rasti kitame, kuriam pasiekti reikia gyventi religingai ir dorai.

Žmonės yra įvairių pažiūrų bei pasaulėžiūrų, visaip tvarkančių savo praktinį ir religinį gyvenimą. Ateitininko pasaulėžiūra turi būti krikščioniška. Ateitininkas atsako į jam duotuosius klausimus taip, kaip moko Katalikų Bažnyčia ir neabejoja dėl tų, kuriuos Bažnyčia jau yra išsamiai išaiškinusi. Bažnyčios balsas jam yra Dievo balsas. Klausimus, kurių Bažnyčia neliečia, sprendžia pagal savo įsitikinimus, o susidūręs su nežinomais klausimais, juos aiškinasi su žinančiais, ypač su kunigu. "Sentire cum Ecclesia" — jausti su Bažnyčia, gyventi mintimi su Bažnyčia. Ką Bažnyčia pasmerkia, tą ir mes pasmerkiame. Baž-

“VASAROS MEDŽIUOS” autorė

Danguolė Sadūnaitė - Sealey, jaunoji poetė, pradėjo žengti literatūros keliu vos sulaukus devyniolikos metų. Gimusi 1931 m. birželio 18 d., Amalių dvare, Kauno apskr., agronomo Sadūno šeimoje. Gimnazistės gyvenimą pradėjo Kaune, vėliau ji sekė Detmoldo ir Graveno Lietuvos Tremties Gimnazijose, o ji baigė Šiaurės Valijoje — D. Britanijoje. Būdama moksleivė priklausė skautų bei ateitininkų organizacijoms. Toliau sėmėsi mokslo University College of North Wales, Banger, įsigydamas B. A. laipsnį iš vokiečių ir anglų literatūros.

Jaunoji poetė, kurios pirmuosius bandymus išspausdino *Ateitis*, yra ištėkėjusi už Rafaelio Sealey, Londono Universiteto profesoriaus, kuris studijuoda-

mas senovės graikų kalbą sudomintas lietuvių kalbos ją išmoko žodžiu ir raštu. Su vyro pagalba, Danguolė išvertė į anglų kalbą Stepo Zobarsko vaikams pasaką — *Brolių Jieškotoją* — kurią Arthur M. Stockwell leidykla, Anglijoje, išleido — *In Quest of Nine Brothers* — vardu.

Ateities Leidykla šiuo metu ruošiasi išleisti jos pirmą eilėraščių rinkinį pavadintą — *Vasaros Medžiuos*. Rinkiniui pasiektus visuomenę duosime plačią recenziją bei kūrinių literatūrinę įvertinimą.

Trumpai pristatydami autorę norime pabrėžti, kad ji savo mintis tapo švelnių spalvų akvarele: balta, auksine, sidabrine, gelsva, ružava, melsva ir žalsva. Dėmesys kreipiamas į

vaizdų konkretiškumą ir jausmų gyvumo pykę. Šiame rinkinyje skaitytojas ras beveik dvidešimt skirtingų gėlių, jų spalvų, bei kvapų. Jam suoks daugybę paukščių ir linguos Lietuvos bei šiltųjų kraštų medžiai. Jį sups mistikos smilkalai: rūkas, ūkana, migla, naktis, šešėliai, vėsoma. Jį gaivins deganti aušra. Saulė, lietus ir vėjas jo veidus nuprausė, o gelmėn kris sodrių žodžių rinkinys: vėjas varsoja vynmedžiais.

Vasaros Medžiuos rasime mažai lietuviškos poezijos tradicijų bei klasiško ritmo, tačiau rasime juose naują poetę.

nyčia, sekdamas savo dieviškojo Mokytojo balsą, nuolatos skatina krikščionis melstis, kad maldos pagalba apsisaugotų nuo blogio.

Ateitininkas puoselėja maldos gyvenimą. Sekmadieniais jis turi išklausti šv. mišių; jam dera mišių nevengti ir šiokiadieniais. Jis stengiasi pažinti jų dvasinę prasmę. Tam reikalui pasiskaito atitinkamo turinio knygų. Dieną pradeda ir baigia malda. Nepraeina pro bažnyčią, jos bent valandėlei neaplankęs; pratinasi vartoti maldas ne vien iš maldaknygių, nes jos nevisuomet gali atitikti mūsų sielos nuotaiką. Kuo daugiausiai stengiasi kalbėti su Dievu asmeniškai, nuoširdžiai, kaip tikras vaikas su savo mylimu tėvu. Ateitininkas aukoja ir aukojasi Dievui. Ateitininkas save kontroliuoja, eina dažnai išpažinties.

Kasdien, nors minutei — kitai susitelkia, apmąsto savo darbus — atliktus ir atliktinus. Ateitininkas artėja prie Dievo šv. komunijoje ir lanko dažnai Švenčiausiąjį.

Iš to, kas pasakyta, matome, kad religinis ir dorinis gyvenimas yra labai susiję, kad vienas be kito neįmanomi, vienas papildo antrą. Dėl to, kol mes esame jauni, išmokim dabar patys tvarkyti savo religinį ir dorinį gyvenimą, nepalikim šitoje srityje kokių neišskumų, bet stenkimės juos visus pašalinti ir niekad neužmirškim, kad yra kunigas, kuris laukia mūsų ateinant pas jį su visom savo abejonėm, mielu noru mums jas išaiškinks. Tada pamatysim, kad bus mums daug lengviau klausyti Dievo žodžių ir juos įvykdyti.

Austrija: Viena Egzilų Komisijai priklausančių sąjungų — Dunojaus vokiečiai savo studijų dienose gegužės 11-14 nagrinėjo katalikų ir ortodoksų slavų tarp Rytų ir Vakarų problemą. Vystytos temos: slavų pastangos Bažnyčios susijungimo klausime; ortodoksai slavai tarp Rytų ir Vakarų; Rytų Bažnyčios pastangos susijungimo su Roma srity; Bažnyčios susijungimo klausimas Vakaruose.

Anglija: Liverpool Newman Ratelis gegužės 5-7 pravedė seminarą tema: "Atominis Karas ir Krikščioniškoji Sąžinė." Skaitytos paskaitos: branduolinių bombų naikinamoji galia, atominio spinduliavimo biologinės pasėkos, atominių ginklų vartojimo moraliskumas, atominis karas ir krikščioniškoji sąžinė.

Airija: Airių Katalikų Intelektualų Sąjunga birželio 29 kviečia savo visuotinę suvažiavimą tema: "Darbas". Skaitytos paskaitos bus: darbas, darbas ir žmogus, darbininkas, darbas Airijoje.

Ispanija: Union de Graduados savo veiklon yra įsivedusi paskaitų seriją pavadinimą "Pijaus XII Katedra". Jos yra skaitomos paeiliui skirtinguose Madrido universiteto fakultetuose. Šiais metais praversti trys ciklai: "Padėtis ir perspektyvos darbininkų pasauly" — Teisės Fakultete, "Ateizmas ir šių dienų literatūra" — Filosofijos Fakultete ir "Krikščioniškoji Pažiūra į Ekonominę Vystymąsi" — Ekonominio Mokslo Fakultete.

Kanada: Visos keturios Kanados katalikų studentų sąjungos Montrelio Universitete suruošė bendrą Pax Romana Dieną. Tema: Ekumeninis Suvažiavimas ir Universiteto Aplinka. Diena pradėta Rytinių apeigų šv. mišiom, Kanados ukrainiečių Obnovos rūpesčiu.

JAV: Pax Romana Dienos proga University of Illinois katalikai studentai užsimojo praversti knygų rinkliavą Korėjos, Indonezijos, Sudano, Ceylono ir Lenkijos studentams. Į šį darbą įsijungė Urbanos Newman Club, Phi Kappa Theta ir ukrainiečių Obnovos nariai ir tikisi surinkti apie 3000 knygų.

Lotynų Amerika: Liepos 23 — rugpiučio 6 Bogotoje, Kolumbijoje įvyks Pax Romana Seminaras Lotynų Amerikos socio-ekonominėmis problemomis. Jo tikslas yra sužadinti šių kraštų studentų dėmesį svarbiausioms socio-ekonominėms problemoms, su kuriomis, vykstant visuomenės raidai, jų kraštai susiduria. Lotynų Amerika susideda iš labai skirtingų kraštų įvairiose besivystymo stadijose, bet jie visi ieško kelio į teisingesnę krašto ekonominę ir socialinę santvarką. Seminare bus bandoma analizuoti kokia

PAX ROMANA

ekonominę ir socialinę struktūrą šių kraštų visuomenės pageidautina, kokios yra egzistuojančios dabartinės kliūtys, ir kaip reikia siekti tas naujas santvarkas įgyvendinti.

Basutoland: Pijaus XII Kolegija organizuoja paskaitų ir diskusijų ciklą Afrikos klausimais. Temos: Idealias Visuomenės Kūrimas Afrikoje, Absoliutizmo Augimas, Seniems ir Naujiems Kraštams Sveika Politika, Valstybės ir Individo Santykis, Teisės ir Valdymosi Problemos Dabartinėje Afrikoje, Ekonominio Santvarkų Pasiirkimas Neišsivysčiusiuose Kraštuose, Teisinga Ekonominė Santvarka Pietų Afrikoje, Politinės Nepriklausomybės Ekonominės Implikacijos, Bažnyčios Pažiūros į Naujas Visuomenes ir Besikeičiančias Kultūras.

Siamas: Pax Romana Thai Federacija

organizuos Antrąjį Pax Romana Azijos Seminarą šių metų gruodžio mėnesį. Tema: Azijos Katalikas Studentas ir Socialinis Teisingumas.

Brazilija: Kardinolas de Barros Camara, Rio de Janeiro arkivyskupas, neseniai kalbėdamas per radiją, paskerkė Pietų Amerikos komunistų programą infiltruoti ir sugriauti Katalikų Bažnyčią šiame žemyne. Kard' nolas nurodė, jog 1960 metais vasario 1 dieną komunistų partija išleido sekančius slapčius įsakymus savo nariams: 1) įvesti raudonuosius agentus į katalikų švietimo įstaigas, 2) aktyviai dalyvauti apaštalavimo veikloje, kad sugriovus jos įtaką, 3) bandyti, kad komunistai būtų įšventinti kunigais, 4) bandyti dominuoti katalikiškų mokyklų mokomąjį personalą, 5) infiltruoti Bažnyčios vykdomąsias įstaigas, 6) skleisti propagandą palankią katalikų ir komunistų koegzistencijai, 7) įtikinėti kunigus lankyti "Katalikų" Bažnyčią Kinijoje, 8) išnaudoti bažnytinės organizacijos silpnąsias vietas. Kardinolas taip pat nurodė daug konkrečių faktų jo paties arkivyskupijoje. Neseniai viename komunistų dokumente buvo apgailestauta, kad jiems nebuvo įmanoma įsitvirtinti Saint Joaquin Palace, kūrinyje įstaigoje.

Aušrelė Skirmuntaitė,
SAS Užsienio Skyrius

STUDENTŲ DĖMESIUI

Studentai, kurie galvoja ateinančiais mokslo metais lankyti Pedagoginį Lituanistikos Institutą Čikagoje, kviečiami registruotis jau dabar. Registracijos pareiškimus (raštu ar žodžiu) priima Instituto vicedirektorius Domas Velička, 7838 S. Green St., Chicago 20, Ill., tel. VI 6-7624, ir Instituto Globos Komiteto išdinininkas kun. J. Kubilius, S.J., Jaunimo Centre.

Paskelbus šią registraciją, Institutą lankyti jau užsirašė šie nauji klausytojai: Izolda Bendoraitytė, Gražina Bičiūnaitė, Jolanda Gližerytė, Rita Jaraitytė, Jūratė Juozevičiūtė, Ramunė Jurkūnaitė, Marytė Mažeikaitė, Rimas Stropus, Jonas Šalčius ir Danguolė Šukelytė. Jie visi yra baigę aukštesniąją lituanistinę mokyklą ir klausys visus Institute einamus kursus.

Pilnas Instituto kursas išeinamas per 6 semestrus, dirbant mokslo metų šeštadieniais ir kitu, su pačiais studentais susitartu laiku.

Žinant, kad priaugančiosios kartos lituanistinis švietimas turi vykti (ir vyksta!) ne tik įvairių laipsnių mokyklose, bet ir jaunimo organizacio-

se, o svarbiausia šeimoje, Institutas į lituanistinių dalykų programą yra įtraukęs ir pagrindinius didaktikos bei metodinius dalykus ir mokyklinę praktiką. Išėjusiems 4 semestrų kursą suteikiama teisė mokytis pradinėse lituanistinėse mokyklose, baigusieji 6 sem. kursą įsigyja aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokytojo cenzą.

Dėl kurių nors priežasčių negalį eiti pilno Instituto kurso gali klausyti kurią nors vieną lituanistinių mokslų šaką: kalbą, literatūrą, lietuvių kultūros istoriją ar ką kitą.

Studentams, kurie nėra išėję aukštesniosios lituanistinės mokyklos kurso, prie Instituto veikia speciali (pačių studentų iniciatyva suorganizuota) lietuvių kalbos klausytojų grupė. Čia dėstomi rašybos pagrindai, sintaksės dalykai, tartis bei kirčiavimas, kalbos istorija ir kt.

Smulkesnių žinių apie Instituto darbą bei programą galima rasti informaciniame leidinyje "Pedagoginis Lituanistikos Institutas".

INSTITUTO VADOVYBĖ

ATEITIES AUKSINIS JUBILIEJUS

Šiais metais balandžio mėn. 15-16 dienomis Jaunimo Centro Namuose Čikagoje buvo iškilmingai paminėtas mūsų Ateities žurnalo auksinis jubiliejus. Minėjimas buvo pradėtas literatūriniu vakaru, koncertu ir iškilminga vakariene. Dailiojo žodžio programoje buvo paskaityti rašytojų ateitininkų sukurti kūriniai. Antai, Adomo Jakšto - Dambrausko, Ateities įsteigėjo parašyti eilėraščiai, kuriuos paskaitė aktorius Julius Balutis. Stud. Asta Veličkaitė paskaitė Vytauto Mačernio Penktąją Viziją. Taip pat, kairie rašytojai patys asmeniškai atvykę į šį vakarą paskaitė savo kūrybą: Kazys Bradūnas ir Julija Švabaitė, kurie jau savo eilėraščius Lietuvoje spausdino, o iš jaunųjų, pradėjusių kurti Amerikoje: Vitalija Bogutaitė ir Danutė Brazytė, kuri paskaitė savo novelę: "Varnos nelekia." Buvo paskaityta kūrybos ir tų mūsų ateitininkų rašytojų, kurie dėl didelio atstumo negalėjo į šį minėjimą atvykti. Antai, dramos aktorė Zita Kevalaitytė - Visockienė labai gyvai paskaitė Antano Vaičiuliaičio "Eleutės nuodėmę". Stud. Indrė Paliokaitė padeklamavo Bernardo Braz-

džonio poezijos kaikuriuos eilėraščius.

Koncertinę vakaro dalį atliko solistė Elena Blandytė, padainuodama keletą mūsų liaudies dainų ir vieną kitą pasaulinių kompozitorių. Pianistas Manigirdas Motekaitis paskambino M. K. Čiurlionio, Chopino, Ravelio kūrinius.

Prof. S. Sužiedėlis šios programos pradžioje Rimvydo Šliažo, vakaro vedėjo, buvo pakviestas tarti žodį, kuriame išreiškė, kad ateitininkai užtarnautai gali didžiulotis savo "Ateities" žurnalų, sulaukusių penkiasdešimties metų jubilėjaus, kai tuo tarpu daugelis kitų pradėtų leisti jaunimo žurnalų nebeįstovėję ir buvo siaučiančių audrų nuplauti...

Sekancią dieną, tai yra sekmadienį, balandžio 16 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo atlaikytos Šv. Mišios už visus gyvus ir mirusius "Ateities" bendradarbius bei skaitytojus, kurias atnašavo Kun. V. Dabušis ir šventei skirtą pamokslą pasakė Kun. A. Spurgis, M.I.C. Pamaldų metu koplyčioje dalyvavo vėliavos: Kun. A. Lipniūno ir Marijos moksleivių ateitininkų kuopų, Čikagos studentų drau-

govės, Giedros ir Grandies korporacijų. Mišioms giedojo solistė Dalia Kučėnienė ir vargonais grojo M. Motekaitis.

Įdomus buvo šio minėjimo sekmadienio vakaras. Nors jau buvo ir įpusėjęs balandis, tačiau šį kartą sniego sluoksnis taip storai pridengė Čikagą, kad atrodė lyg būtų pats giliausias viduržiemis atėjęs. Žinoma, tai gero-kai apsunkino susisiekimą, kadangi kiekvienas automobilio vairuotojas bijojo nugrimsti sniegan... Tačiau, minėjimo vakariene praėjo labai pakilioje nuotaikoje. Vakarienės pobūvį atidarė Vytautas Šoliūnas, "Ateities" administratorius, pakviesdamas dr. K. Pemkų vakarienės vedėju. Vakarienė buvo pradėta menine dalimi, kurią atliko sol. Ona ir Elena Blandytės, akompanuojant M. Motekaičiui. Jų žaviai dainuojamos dainos džiugino visus vakarienės dalyvius. Vakarienės metu buvo pasakyta gražių sveikinimų ir linkėjimų, kaip antai, J. E. vysk. V. Brizgys palinkėjo "Ateičiai" sugrįžti Lietuvon, būti visada tos pačios dvasios, kurią ji turėjo per penkiasdešimt metų. Sveikinimo žodį tarė dr. A. Damušis, kons. dr. P. Dauž-

*Plunksna yra galingesnė už kardą:
kardas nužudo šimtus, tačiau viena blo-
ga idėja nužudo milijonus.*

Erasmus

Vaizdai iš "Ateities" minėjimo Chicagoje:

kairėje — "Ateities" leidinių parodėlė, viršuje — D. Brazytė skaito savo novelę, žemai — dalis svečių iškilmingoj vakarienėj.

(Nuotr. Vyt. Maželio)

vardis, inž. A. Rudis, ALT pirmininkas L. Šimutis, prel. M. Krupavičius, dr. K. Ambrozaitis ir kun. V. Dabušis. Vakarienė buvo pradėta Lietuvos ir baigta ateitininkų himnu.

Šio "Ateities" auksinio jubilėjaus proga Marijos moksleivių ateitininkų kuopa surengė "Ateities" leidinių parodėlę. Šventės rengimui labai nuoširdžiai pasidarbavo Korp! "Kęstutis" ir "Giedra", taip pat ruošti minėjimui komitetas, kurį sudarė p. E. Juknevičienė, D. Kolbaitė, D. Kučėnienė, A. Šimaitienė, Č. Grincevičius, A. Liulevičius ir V. Šoliūnas. Tikrai, komitetas yra vertas didelės padėkos.

Baigiant šios šventės aprašymą reiktų dar pridurti, kad mūsų žurnalas "Ateitis" užtarnautai buvo taip iškilmingai paminėtas. Ypač, prisiminus tuos laikus, kuriuose "Ateitis" gimė, kuriuose ji vėliau reikėsi, kiek ji įkvėpė jaunų lietuvių dvasion kilnių idealų pasišvęsti Dievui ir Tėvynei — Lietuvai. O be to, tuos tūkstančius mokslo siekiančio Lietuvos jaunimo, kurį suspietė po ateitininkų vėliava. Ji ir šiandien, svečioje Amerikos šalyje buria garbingon Ateitininkų Sąjungon mūsų katalikišką — lietuvišką jaunimą dirbti ir nepailsti Dievui ir Tėvynei. Ji visada jauna ir nesenstanti kaip nesensta jos garbingi idealai, kuriuos ji skiepija lietuvių jaunolio širdyje...

Tad tikrai, ir pats jubilėjus praėjo kuklumo, nuoširdumo ir jaukumo, o kartu ir didelio ryžto ateities veiklai ženkle.

Angelė Katelytė

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽYDO
BIBLIOTeka

PER PRIZMĘ

VYTENIS

Balandžio mėn. 15-16 d. d. Chicagoje posėdžiavo Ateitininkų Federacijos Taryba. Abi dienas uoliai klausimus svarstydamas, ji palietė visą eilę klausimų, ateitininkiskam gyvenimui taip opių ir svarbių. Reikia manyti, kad artimoje ateityje per sąjungų centro valdybas bei ateitininkiską spaudą patirsime šio posėdžio konkrečius vaisius, tačiau jau dabar džiugu pastebėti, kad per šią kadenciją Tarybos veikla sugyvėjo. O jos patariamojo balso ateitininkų veikimui tikrai trūksta. Džiugiai nuteikia, ypač jaunesnius ateitininkus, ir tas faktas, kad rudniop šis ateitininkiskasis organas vėl žada susirinkti ir tuo metu svarstyti beveik išimtinai **metodikos** problemas. Jos pas mus gan smarkiai apleistos; jau pats laikas šiuo klausimu susirūpinti. Sąjungų vadovybės labai sumaniai pasielgtų Tarybos vadovybei pačius opiausius klausimus šioje srityje patekdamos svarstymui. Juk jos geriausiai žino realią veiklos padėtį ir pagrindinius organizacinius sunkumus. Nereiktų delsti su tų minčių perdavimu, tai įgalintų Tarybos narius tinkamai pasiruošti klausimų svarstymui.

* * *

Jei šiandien kas nors iš ateitininkiskos studentų ir moksleivių veiklos išrautų stovyklavimą, mūsų egzistencija tikrai sušlubuotų. Tokios reikšmingos svarbos įgijo stovyklos. O regis dar taip neseniai, prieš 11 metų, prie Clevelando buvo pravesta pirmoji moksleivių ateitininkų stovyklą JAV. Tai buvo pirmoji organizacinio jaunimo lietuviška stovykla šioj šalyj. Iš šio bandymo išaugo visos stovyklinės judėjimas, net kitų organizacijų kopijuotas.

I Stovyklinį gyvenimą tačiau iki šiol gyviau nebuvo įsijungę sendraugiai. Tiesa, praeitais metais bandymas pravestas, tačiau jis buvo lyg ant greitųjų paruoštas ir todėl nepasiekė tiek sėkmingų rezultatų, kiek iš stovyklos norima tikėtis. Tačiau šias metais sendraugių sąjunga, prof. V. Manelio sumaniai vadovaujama, ryžosi platesnio masto stovyklą surengti. Rugpiučio 6 d. sendraugiai rinksis į Dainavos stovyklą praleisti ten savaitę savo atostogų: pasitiprinti dvasioje ir atsigausti gamtoje. Programos parengime labai daug pasidarbavo jaunoji sendraugių karta, ypač V. Kleizos, Liulevičiaus ir A. Žemaičio as-

menyse. Reikia tikėtis, kad stovyklon suvažiuos daug sendraugių ir tuo jie pradės savo stovyklinę tradiciją, mūsų išeivijos gyvenime tokios reikšmės turinčią.

* * *

Nors ir turime sąlygų tam, tačiau mūsų liturginis gyvenimas labai atsilikęs nuo kitų kraštų katalikiško jaunimo. Kas kitiems savaime suprantama, mums tolimas, negirdėtas — regėtas pasaulis. Kalti esame tik patys: tiek mūsų Dvasios Vada, tiek vienetų bei sąjungų valdybos. Efectingas liturginio gyvenimo išryškėjimas bent stovyklose labai daug gilaus dvasinio turto perduotų apeigose dalyvaujančiam. Gi liturginis įvairumas suteikia tiek puikių galimybių jaunimui giliau sudominti grynai religiniais klausimais; reikia mums jas išnaudoti. SAS Dvasios Vadas šių metų vasaros stovyklos metu yra numatęs šiam klausimui skirti pakankamai dėmesio. Viliamės, kad ir kitos sąjungos atkreips dėmesį į šį prasmingą mūsų gyvenimo aspektą ir jį į stovyklinės programas įjungs.

* * *

Kai paskaitai Sūkurį, žinai, kad ateitininkai gyvi. Neperdėsimė pasakę, kad tai pats dinamiškiausias ateitininkiskos spaudos organas. Nereikia tai, kad jis ne be trūkumų (anaip tol ne — tačiau apie tai kita proga plačiau bus galima išsistarti). Tačiau jame gyvas gyvenimas. Kas dabar nori suprasti lietuviško jaunimo mintis ir galvoseną, būtinai turi skaityti Sūkurį. Jei šiandien pats jaunimas rūpinasi bei reikalauja lietuviškos gimnazijos Chicagoje, tai rodo, kad mūsų jaunieji gyvi, kupini energijos ir minčių. Cinikas, žinoma, lengvai galėtų nutildyti tas mintis visa eile gyvenimo pavyzdžių, tačiau cinikai niekad ir darbų neatliks, laimėjimų neatsieks. Būtų labai gera, kad Sūkuriui apimtis prasiplėstų. Šiandien beveik išimtinai ribojamasi Chicago ir jos apylinkėmis. O būtų gera, kad jo puslapiuose ir kitų vietovių moksleiviai savo nuomones išreikštų. Juk ir chigagiškiams, visko — net Jaunimo Namus turintiems, tos mintys galėtų būti įdomios ir naudingos. Reiktų tad redakcijai šioj plotmėj kiek daugiau pasidarbuoti.

* * *

Metine duosnumo tradicija tapęs

LITUANUS žurnalo vėjus ir šiais metais pravedamas. Kaip tik šiuo metu jis vyksta visu tempu. Deja, duosnumas šiais metais lyg ir kiek sumažėjęs, nes vajų pravedą jaunuoliai skundžiasi, kad rezultatai nelabai geri. Konkrečiau, kol kas sukelta tik tiek pinigų, kad tebus galima išleisti pirmą ir antrą šių metų numerį, gi po to teks net žurnalo uždarymą svarstyti. O visgi būtų gaila, kad šios pastangos svetimtaučius informuoti turėtų būti sustabdytos. Priprato prie to žurnalo ne vien mes; priprato prie jo ir kai kurie svetimtaučiai bei jų įstaigos. Tiesa, ne vienu atžvilgiu būtų galima tiek redagavimą tiek leidimą kritikuoti, tačiau ar tai nebūtų galima pasakyti apie kiekvieną lietuviškos išeivijos gyvenimo pasireiškimą? Tuo nenorima klaidas pateisinti; tesiekama sąlygų sunkumus parėžti.

Neleiskime LITUANUS žurnalui sustoti. Savo aukomis šį leidinį, prie kurio ir ateitininkai ryškia duokle yra prisidėję, paremkime ir toliau. O tai taip lengva atlikti. Tik nukreipkime savo aukas 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. adresu ir būsim atlikę gerą darbą; juk tai ne vien tik skautų užduotis.

* * *

ATEITIES žurnalo jubiliejinis koncertas Chicagoje jau tapo istorijos reiškiniu. Tačiau nesimato bei nesigirdi kitose kolonijose numatytų planų mūsų brangų žurnalą jo vertingos sukakties proga pagerbti, jį paminėti. O tai juk puiki proga naujo kūrybinio talento pademonstravimui. Literatūrinės popietės šiam tikslui būtų pati gražiausia forma. Galėtų tokius suėjimus atlikti visų kolonijų ateitininkai, Washingtono — sostinės — idėjos draugais pradedant iki pat Pacifiko krantuose beveikiančių Los Angeles ateitininkiskų vienetų tą vartinę betęsiant. Jau pats laikas pradėti tą klausimą svarstyti vietinėse valdybose. Tik nesvarstykime jo per daug ilgai, nes besvarstant (o juk lietuviai tai taip gerai mokame) ir visi metai praeis. O jei pelno kartais liktų, tai juk normalu būtų jį ATEITIES kasai skirti, idant ji ir toliau galėtų lankyti kituose kraštuose kur kas sunkesnėse sąlygose gyvenančius ateitininkus.

* * *

Organizacijos gyvastis priklauso nuo jos narių kokybės ir kiekybės. Tai visiems žinoma aksioma visuomeniniuose pasireiškimuose. Apie pirmąjį bruožą ne vienu atveju šiose skiltyse jau buvo išsistarta, tačiau apie ateitininkijos narių skaičių kur kas mažiau kalbėta. Bendrai, naujų narių verbavimo klausimas nelabai rūpi nei mums nei kitiems lietuviškos organizacinės veiklos vienetams. Ir pas amerikiečius tas reikalas nelabai išvystytas. Kai per nesenai Atlantoje (Georgia) įvykusį Newman klubų federacijos centro valdybos posėdį viceprezidentas, kuriam šie verbavimo reikalai pavesti, pareiškė, kad jis sekančiais metais tikisi, jog Newman klubų narių skaičius padidės 25%, sąjungos buvęs pirmininkas pastebėjo, kad tai neįtikėtina. Esą tai būtų tikrai fenomenalus reiškinys.

Bet ar iš tikro naujų narių klausimas turi būti taip savotiškai supras-tas. Ne paslaptis, kad mūsų priauganti karta nė kiek nėra mažesnė skaičiumi negu iki šiol buvusios. Tad jaunimas kažkur yra; tereikia jį rasti. Žinoma, jei mes tikėsime, kad nauji nariai pas mus ateis; jei mes sėdėsime rankas sudėję, ir lauksime kuo kas teksis mus kontaktuoti, tai drąsiai galima tvirtinti, kad mes greičiau dėl narių stokos užsidarysime negu naujų narių susilauksime. Ypač šiame krašte vyksta stipri kova dėl jauno žmogaus dėmesio. Ir mes į tą kovą turime jungtis visomis mums prieinamomis galiomis ir priemonėmis. Tas reikalauja planavimo ir stiprios akcijos.

Bet ar mūsų centro valdybos tuos klausimus kada nors kiek giliau yra pasvarčiusios? Ar jos yra suteikusios nurodymų skyrių - kuopų - draugovių valdyboms? Ar vietiniai ateitininkai buvo nuteikti ieškoti naujų idėjų draugų? Ar ši plati sritis iš viso kada nors puoselėta? Vargu. Bent plačiau šiuo klausimu niekas nėra išsitaręs viešumoje. O tai būtina. Laikas jau pagaltoti ir apie būtinybę specialų žmogų tokio pobūdžio pareigoms centro bei vietinių valdybų tarpe paskirti. Ypač šiuo metu, kai visa eilė naujų veidų pasirodys kolegijose, kada ištisa virtinė naujų vaikų pradės lankyti gimnazijas ir mokyklas. Laikas akcijai. Kur ji?

* * *

Tampriai su naujų narių verbavimo klausimu rišasi ir ateitininkų pervedimas iš vienos sąjungos į kitą. Sun-kiausiai šioj plotmėj gal sekasi sendraugiams. Iš studentų perėjimas į tą sąjungą nėra naturalus dėl generacijos skirtumų. Realiai kalbant, iškritus vienai generacijai iš sendraugių aktyvios veiklos, gaunasi gan dide-

lis kartų skirtumas ir tai iš studentų ir sendraugių sąjungos perėjimo klausimą daro kur kas sunkesne problema negu formaliai klausimus svarstą žmonės yra linkę galvoti. Tačiau neką geriau mums sekasi kur kas natualesnėse sąlygose. Tai moksleivių tapimas studentais. Tiesa, tame amžiuje daug kas išgyvena tikrąjį dvasinį brandos laikotarpį ir pasitai-ko neretai psichologinių pasaulėžiūros lūžio atvejų. Tačiau turime sutikti su faktu, kad daug jaunuolių, perėjusių ateitininkiską moksleivių mokyklą, studentuose nepasirodo. Ir ne visi iš jų pergyvena tą lūžį (jų — sakyčiau — mažuma). Kame gi to atkritimo kitos priežastys? Jų yra nemažai, tačiau daug svarbos čia turi efektingas organizacinis reikalų tvarkymas. Ir šis klausimas svarstytinas visu rimtumu.

Gal galima įgyvendinti — labai konkrečioj ir patraukiančioj formoj — ateitininkiską sąjungų perėjimo ceremonijas? Reiktų paplanuoti kaip tai geriausia įgyvendinti ir paskui atitinkamai vykdyti. Tai galėtų tapti gražia ateitininkiska tradicija. Jei moksleiviams, kurie pradeda lankyti kolegijas, vyresnieji studentai parodys nuolankumo ir dėmesio, sutiks juos kaip partnerius, dėmesio vertus individus, tai rezultatai bus kur kas geresni negu mes jų iki šiol turėjome. Juk jaunam fuksui tas nuoširdus vyresniojo atsinešimas labai daug reiškia. Tik, žinoma, studentui reikia parodyti to nuolankumo — atrasti momentą, kitą jaunojo draugo rūpesčius ir klausimams.

Ne paslaptis, kad šiame krašte universitetuose mokslus pradėjusi ir juos čia užbaigusi karta paženklinta nemaža doze savanaudiškumo. Šios kartos individams ne vienu atveju daugiau rūpi kas man iš to, ką aš iš to viso gausiu negu klausimas ką aš galiu duoti. Ryškų tai eilėje sričių. Tačiau paskutiniu metu jau pradeda užtikti reiškinį, kurie rodo, kad palengva ši karta pradeda rūpintis bendraisiais visuomeniniais reikalais — rūpesčiais. Iki šiol šeimyninio gyvenimo plotmėje paskendusi generacija jau pradeda plėsti savo plotmę. Štai ir į Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybą kandidatuoja asmuo, ir į VLIKo patariamąją politinę komisiją įsijungia tos kartos atstovai.

Chicagoje sendraugių skyriaus pirminko pareigos, New Yorke net valdybos dauguma — tai vis tos kartos žmonės. Tai džiuginantis reiškinys, nes šių asmenų kūrybinga iniciatyva gali įnešti daug gyvumo į šiaip jau snūduriuoti pradedantį lietuviškosios visuomenės lauką. Norisi tikėtis, kad savo draugų paskatinti ir kiti paseks šiomis pėdomis.

* * *

Tebūnie leista prieš vasarines atostogas dar kartą — paskutinį — atlikti kvieslio rolę į stovyklas. Jų vėl visa eilė bus ateitininkams. Moksleiviai ir jaunučiai, sendraugiai ir studentai galės susiburti atostogoms — atsigavimui ir dvasiniam susistiprinimui. Sendraugių stovykla gal vėta ypatingesnio dėmesio, nes tai pirmas kartas kada efektingiau bandoma suburti tos sąjungos narius į Dainavą savaitės stovyklai. Šis bandymas įdomus; reikia manyti, kad rugpiūčio 6 į mūsų lietuvišką stovyklavietę prie Detroito suvažiuos tikrai gausus vyresniųjų skaičius. Tada bus aišku ar šis bandymas pavyko ar nuo siekimo įvesti sendraugių stovyklinę tradiciją teks atsisakyti. Tad nėra abejonės, kad tai priklauso nuo pačių sendraugių noro ir rangumo. Nesinorėtų tikėti, kad jie jau nebegali pajudėti.

* * *

Šią vasarą — įprastiniu liepos 4 d. ir Darbo Dienos savaitgalio proga — įvyks 2 prasmingi lietuviškos gyvasties išeivijoje pademonstravimai. Kiekybinę koncentraciją bus galima pastebėti Dainų šventėje, kurios klausytis suplauks ištisi tūkstančiai. Pačių dainininkų tikimasi keturženkliai skaičiaus. Kokybės išryškėjimui progą suteiks Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas, kuris įvyks per Darbo Dienos savaitgalį Chicagoje. Šiame krašte tai pirmas tokio pobūdžio suvažiavimas. Tikimės, kad šis bandymas bus visais atžvilgiais prasmingas. Kad jam dėmesio skiriama, rodo jau ir tas faktas jog studentai ateitininkai savo stovyklavimo laiką taip tvarkyti bando, kad iš stovyklos visi galėtų tiesiai nuvykti į šį suvažiavimą išklausti lietuvių intelektualų patiektų minčių. Sendraugiams irgi reikėtų neatsilikti; tuo labiau, kad toj sąjungoj intelektualiniam momentui šiandien, palyginus, mažai dėmesio skiriama.

Aš supratau tada žydėjimo ir subrendimo prasmę giliai.

Ir buvo sieloj taip ramu, kai užėjęs kalvose,

Kai begalinė žemė, upių vandenys ir tamsiai mėlyni miškai giedojo
tyliai:

Gyvenk per mus, kad mes paskui galėtum amžinai gyventi per tave.

VYTAUTAS MACERNIS

DARBAI IR ŽMONĖS

ANGLIJA, ANGLIJA...

Anglas prašosi į jauniausius jaunučius

Pokalbiai ir laiškiniai ryšiai parodė kad ir čia paskirų ateitininkų esama. Per "Europos Lietuvį" šūktelėjus registruotis, atgarsis buvo pakankamai stiprus. Pirmasis lietuvišką balsą išgirdo anglas, Londono universiteto profesorius Rafaelis Sealey, poetės, "Ateities" ir kitų žurnalų bendradarbės Danguolės Sadūnaitės vyras. Mielas profesorius atleis, kad duosime ir skaitytojams vieną lietuvišką sakinį: "Danguolė, buvusi studente, gal jau turėtų skaitytis sendrauge, o aš, kuris jokių ryšių nesu turėjęs su ateitininkija, o labai domiuosi, galėčiau skaitytis pačiu jauniausiu jaunučiu". Prof. R. Sealey lietuviškai ėmė mokytis 1955 m. ir dabar mūsų šnekta laisvai kalba ir rašo. Bendradarbiauja anglų spaudoje, "Europos Lietuvoje", "Drauge", "Tautos Praeityje" ir "Budėkime". Reiškiasi Anglijos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Dabar į anglų kalbą verčia Vinco Krėvės Raganių. Žmonai pagelbėjo išversti ir išleisti anglų kalba Stepo Zobarsko Brolių Ieškotoją. Tikėtina, kad šį patį jauniausią jaunutį sendraugiai įrikiuos į savo gretas.

Anglo lietuvišką registracijos žodį sekė jau tautiečių atsiliepimai. Iš to pilnai paaiškėjo valdžios reikalas ir galimybė.

Sekminių naujagimis

Šv. Dvasios šventė apie 600 lietuvių sutraukė į savąją Sodybą, kuri randasi kelias dešimtis mylių į pietus nuo Londono. Iš sostinės ir provincijos čia susispietė dailus būrelis esamų ir būsimų at-kų, kurie nutaikę valandėlę, padarė steigiamąjį Anglijos at-kų vieneto sus-mą. Pirmininkavo V. Jokubaitis ir sekretoriavo J. Jurkonis. Prieš rinkimus kun. S. Matulis, MIC paryškino at-kų principus ir pareigas. Į valdybą taikyta ir pritaikyta (praktiniais sumetimais) išrinkti londoniškius. Valdys Dalia Lūžaitė, Stasys Kasparas, Danguolė Sadūnaitė-Sealey, Petronėlė Nenortienė ir Rafaelis Sealey. Revizuos Birutė Valterienė iš Herefordo, Jonas Jurkonis ir Vincas Jokubaitis iš Londono. Susirinkimas dvasios vadu kvietėsi kun. Matulį. Šis sutiko būti, jei aukštesnė valdžia sutiks.

Dar pasikeista mintimis dėl at-kų spaudos, studijų savaitės Vokietijoje

ir t. t. Pirmasis At-kų Vadovą įsigijo prof. R. Sealey, o pirmoji Ateitį užsisakė Gajutė Valterytė.

Užbaigai per žaliąją Sodybą, lietuviškais berželiais ošiančią, nuaidėjo "Kas gi ten aukso spindulius beria..." — Kaip Anglų karalija stovi, pirmą kartą.

Ateitininkijai žengiant į antrą pusamžį, dvidešimtmečio sukaktuvėse nuo at-kų ideologo ir gyvosios dvasios šauklio prof. St. Šalkauskio mirties, pagrindinėje at-kų šventėje — Sekminėse jų židinėlis užsižiebė ir po angliškuoju skliautu. Darbo jūros čia plačios ir gilios... Į jas naujoji Valdyba, pasiskirsčiusi pareigomis, nuleis irklus.

Temzės Banga

ITALIJOS LIETUVIŲ SALEZIEČIŲ AT-KŲ KUOPA

Šiais mokslo metais moksleivių At-kų veikimas prasidėjo tiktai gruozio 8 dieną. Narių skaičius mažas, nors gimnazijos mokinių skaičius žymiai padidėjęs dėl prigūžėjusių iš Vokietijos "vyrų kaip pipirų". Lauksime kol jie paaugs, tuo tarpu yra įsirašę tarp ateitininkų tiktai didesnieji. Valdybą sudaro pirm. J. Platkauskas ir sekret. K. Kivėnas, — vėliau L. Jankauskas. Iš pedagogų pusės kuopos globėju yra pats Įstaigos Vedėjas Kun. St. Petraitis, o asistentas Kl. P. Rukšys.

Susirinkimai daromi kas dvi savaitės ir per juos dėstoma taip pat at-kų doktrina bei ruošiamasi įžodžiui.

Įvairių tautinių bei ateitininkiškų švenčių progomis, ateitininkai pasirodė neblogai ir dabar rengiasi metinei Kuopos šventei, per kurią kandidatai duos taip pat savo įžodį.

Vienas iš pabrėžtinų Kuopos dvasinių laimėjimų yra Didžiąją Savaitę visų pavyzdinčiai atliktos trijų dienų uždaros rekolekcijos, su bendra velykine išpažintimi ir Komunija Didįjį Ketvirtadienį.

Liudas Jankauskas

PAS PUTNAMIETES

Žaibo greitumu praėjo mokslo metai. Rodos tik suvažiuvom, rinkom valdybą, pradėjom planuoti, veikti — o dabar jau visa tai praeity... ir reikia atsiveikinti vasarai. Gaila užbaigti ateitininkiškos veiklos metus, atsiveikinti drauges su kuriom teko dalintis tiek adrbais ir džiaugsmams,

ties pasisekimais ir nepasisekimais.

Studentių draugovė paskaitose ir susirinkimuose, sekant nurodytas temas, buvo bandoma kaip nors plačiau praplėsti akiratį, pažvelgti į įvairias pasaulėžiūras ir rasti tai kuo galima save papildyti.

Veiklos ir darbo žymiausia išorinė apraiška buvo Metinė Šventė, gegužės 7-tą dieną. Su pavasario džiaugsmais teko patirti ir šiek tiek darblio ir pasiruošimo. Bet putnamietėms tai niekai! Nors ateitininkų skaičius nėr gausus, tačiau at-kės visuomet susilaukia stiprios paramos ir pagelbos iš kitų bendrabutiečių.

Šventė prasidėjo Šv. Mišiom, kuriose su vėliavom organizuotai dalyvavo moksleivės ir studentės.

2 val. po pietų įvyko iškilmingas posėdis, kurį pradėjo studentių pirmininkė Audra Antanaitytė įžangos žodžiu. Garbės prezidiumą sudarė: kun. V. Dabušis, Motina Augusta, prof. J. Brazaitis, kun. A. Paškevičius, studentų vadovybės atstovė Teresė Ivaškaitė ir Putnamo skaučių atstovė Laima Šileikytė.

Į ateitininkų organizaciją oficialiai įstojo trys narės.

Moksleivių at-kių įžodį davė Jagna Štangenbergaitė ir Aušra Vasiliauskaitė, o studentų įžodį — Rimgailė Kucinaitė.

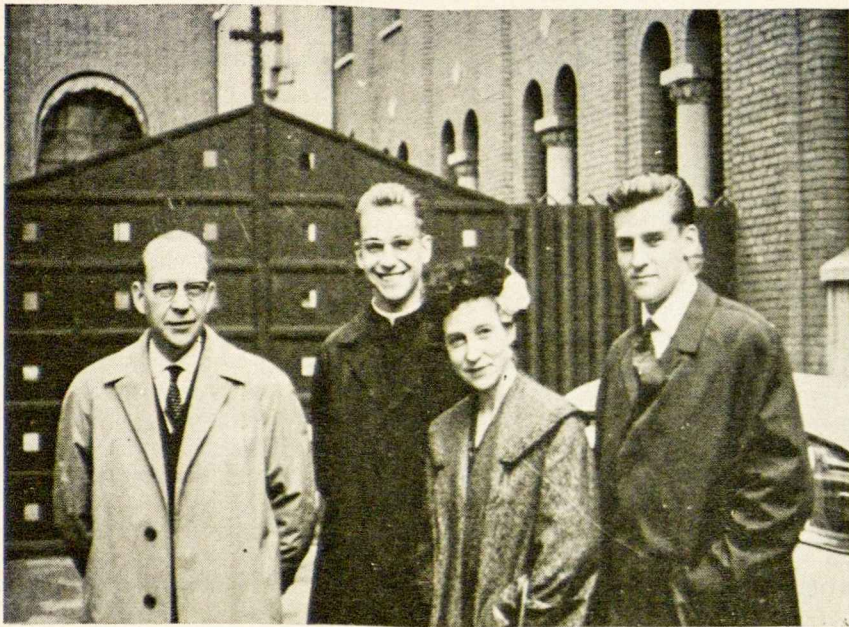
Šventėje buvo daug malonių svečių. Putnamo at-kėm buvo didelė garbė turėti prof. Juozą Brazaitį ne tik jų tarpe, bet ir kaip pagrindinį kalbėtoją.

Prof. Brazaitis labai įdomiai pristatė "Kantarėlę" ir apibūdino tos dramos veikėjus. Jis puikiai paruošė publiką įvesdamas visus į gan psichologiską nuotaiką... Meninė dalyje buvo K. Ostrausko "Kantarėlė" Jokūbo rolę atliko Marytė Eidukevičiūtė; Juozapą vaidino Audra Antanaitytė; Rokas buvo Genė Nutautaitė ir Aneliukė Aldona Kurapkaitė. Prie vaidinimo paruošimo prisidėjo kun. V. Cukuras, kuris dėsto lietuvių kalbą Annhurst kolegijoje. Daug laiko turėjo pašvęsti ir artistės, kol įsigyveno į savo "ubagų" roles.

Po programos visi susirinko Raudondvario salė. Ten buvo proga pasivaišinti prie skaniai ir gausiai apkrautų stalų, pasižnekučiuoti su pažįstamais, numalšinti troškulį ir vėliau linksmai pašokti.

Šventė praėjo gražioj nuotaikoj. Svečiai nenoroms kirstėsi namo žadėdami vėl sugrįžti.

A. N.K.

Kun. Audrys Bačkis su tėveliais ir broliu tuoj po šventimų.

CLEVELANDO STUDENTŲ AT-KŲ DRAUGOVĖ

KĄ DARYTI?

Nors iki šiol nesigirdėjo, kad Clevelandas ką nors veikia, bet Clevelando draugovė veikia, vienaip ar kitaip, nors tuo, kad dar gyva.

Prieš prasidedant Gavėniam, studentai suruošė Užgavėnių blynų balių, į kurį sukvietė jaunimą ir senimą. Studentų pakepti blynai labai greitai nuo stalų dinga, taip kaip kiti saldumynai. Nauji studentų at-kų dainorėliai puikiai pasitarnavo bendrai dainai. Žinoma, buvo ir šokiai, kurie taip pat praėjo linksmoj ir jaunatviškoj nuotaikoj.

Gavėnios laiku buvo keli susirinkimai, iš kurių buvo ir pavykusių ir nepavykusių. Vienam p. A. Kasulaitis davė pašnekėsį apie Lietuvos ateitį ir pasiruošimą, politinį bei kultūrinį, dėl Lietuvos išlaisvinimo ir nepriklausomo gyvenimo. Diskusijos buvo gyvos ir įdomios. Būtų buvę malonu ilgiau pakalbėti ta tema, bet tai buvo atidėta į po susirinkimines diskusijas.

Velykų sekmadienį draugovė suruošė pasilinksminimą — šokius visiems studentams ir vyresniems moksleiviams. Šokiai praėjo labai smagioj nuotaikoj. Gal geriausiai praėjo ragučių polka ir suktinis, o net ir malūnas. Vaišės greit išnyko po smarkių linksmybių; bet gaila, kad daugiau negu 50¢ už įėjimą nepaėmė, nes draugovė „įlindo į skylę“.

Tačiau, taip kaip visas žmogaus gyvenimas taip ir draugovės — ji turi savo bėdų. Pavyzdžiui, pereitas susirinkimas, kuriame turėjo įvykti dalis

metinės temos diskusijų, neįvyko, nes be valdybos narių atsilankė tik trys kiti nariai iš virš dvidešimt. Susirinkimas, aišku, neįvyko, tad padiskutavus blogą situaciją, susirinkimas buvo atidėtas į vėlesnį laiką. Kas yra? Kodėl studentai neįaučia pareigos, kad reikia eiti į susirinkimus ir kad kiti dalykai kaip „dates“ ar kita gali būti atidėti valandai, kitai? Ką daryti? Gal kokia kita draugovė galėtų mums patarti? Ar kitur ta pati problema, ar čia tik Clevelandas toks apsilėdęs?

Žinios, žinutės...

Clevelande susikūrė Korp! „Giedros“ skyrius, kuriam priklauso sekančios draugovės narės: A. Alkaišytė — pirm. D. Čyvaitė, J. Gailiūšytė, M. Mazoliauskaitė — sekr. ir V. Orintaitė. Į korporantes taip pat yra eilė kandidačių.

Clevelando studentai at-kai taip pat reiškiasi visuomenėje. Daug iš jų lanko aukštesniuosius lituanistinius kursus studentams. Taip pat yra narių, kurie priklauso „Čiurlionio“ Ansambliui ir tautinių šokių grupei.

Clevelando draugovės valdyba laukia patarimų iš kitų draugovių!

J. G.

Redakcijos pastaba:

Turbūt egzaminai ir jos pačios kuklumas kažkaip privertė Jūrą Gailiūšytę užmiršti paminėti, kad jinai laimėjo antrą vietą „Dirvos“ vyresniųjų pianistų konkurse; jos sesuo, Marytė Gailiūšytė, laimėjo pirmą vietą jaunųjų grupėje.

Laukiam stovyklos dienų, kad galėtumėm išgirsti šių garsių sesučių ateitininkų (gal broliai Motekaičiai iš Chicagos prisidės! Pamanyk, keturiasdešimt pirštų!).

Kun. Audrys Juozas Bačkis šių metų kovo 18 dieną Romoje gavo kunigystės šventimus. Kun. Audrys yra gimęs 1937 m. vas. 1 dieną, Kaune. Pradžios mokyklą ir gimnaziją baigė Paryžiuje Institution Ste Marie mokykloje. Vienerius metus studijavo aukštąją matematiką. Paskui persikėlė į Katalikų Institutą studijuoti filosofijos ir ten po dviejų metų gavo filosofijos bakalaureato laipsnį. 1957 metais persikėlė į Romą ir Popiežiškajame Gregoriano Universitete po dviejų metų gavo teologijos bakalaureato laipsnį, o šį pavasarį pelnė teologijos licencijato laipsnį.

Nuo pat jaunystės kun. Audrys aktyviai dalyvavo prancūzų skautų organizacijoje, jų socialinėje bei religinėje veikloje. Visada buvo veiklus Ateitininkų Draugovės Paryžiuje ir vėliau Romoje valdybų narys.

GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Moksleivės Ateitininkės, kovo penktą dieną Švento Kazimiero proga 10 val. ryto dalyvavo Šventose Mišiose ir bendrai priėmė komunią.

Po pietų 5 val. ponų Kušlikų namuose turėjome susirinkimą. Programa buvo pritaikinta šv. Kazimiero minėjimui. Laima Kušlikytė, pirmininkė pradėjo susirinkimą su malda. Garbės svečių turėjom kun. J. Raubą iš Custer, Mich. kuris tą progą tarė keleta žodžių apie šventojo kilnų gyvenimą ir primindamas, kad mes visas jaunimas pasektume jo pavyzdį.

Einamuosiuose reikaluose buvo aptarta tolimesni reikalai. Susirinkimą baigėm sugiedodami „Marija, Marija“. Po susirinkimo kun. Rauba paaukojo 5 dol. kuopos reikalams.

Birutė Zygaite

LAISKAI REDAKCIJAI

Mielas Redaktoriau,

Pasitempkite, nes ir mūsų lordai pradės skaityti Jūsų popierius. O žinote, tokie yra reiklūs. Ar nevertėtų Ateitį padalinti į skyrius, sendraugiams, studentams, moksleiviams ir net jaunučiams? Pamintykite visa Jūsų Aštuoniolikę Redakciją.

Auksinę „Ateitį“ „Europos Lietuvis“ geru žodžiu paminėjo.

Tvirtos rankos ir Dievulio palaimos antrajame pusamžyje!

Jūsų

kun. Steponas Matulis, M.I.C.
Londonas, 1961. V. 23.

ATEITININKŲ ŠVENTĖ MARIJANAPOLYJE

PAMALDOS

Gražios gamtos apsuptyje Tėvų Marijonų sodyboje Marianapolyje gegužės 21 d. surengta Bostono, Brocktono ir Worcesterio moksleivių ateitininkų kuopų pavasario metinė šventė. Jaunimas, pavasaris, atgimstanti gamta ir Sekminių šventė, primenanti apaštalų ugninę užsidegimą skelbti Kristaus mokslą, gavus Šventąją Dvasią, bei tėvynėje berželiais išpuoštas sodybas, liejosi į bendrą jaunimo šventės harmoniją. Iš ryto mašinos viena po kitos traukė į visų mėgstamą lankyti Marianapolį.

11:00 val. Tėvas Jonas Duoba, MIC, priekyje lydimas trijų ateitininkų vėliavų, prisiartinio prie altoriaus atnaujinti šv. Mišių. Savo pamoksle pabrėžė ateitininkų pareigą savo gyvenimu ir darbais liudyti Kristų Dievą taip, kaip ir prieš 50 metų lietuviai moksleiviai, pasirinkę šūkį "Viską atnaujinti Kristuje", ryžos viešai išpažinti Kristų. Ateistinių idėjų plitimu dabartiniai laikai yra labai panašūs į anuos. Gausus jaunesniųjų ir vyresniųjų būrys ėjo prie šv. Komunijos.

Po pamaldų būreliais pasiskirstę po medžiais ar žaliuojančiais krūmais paaukandžiavo, kūną pastiprino ir pasidalino pirmaisiais šventės įspūdziais. Tuo tarpu šventės rengėjai Br. Paliulis ir dr. J. Leimonas susirūpinę traukė į pasitarimą kuopų vadovus ir planavo tolimesnę šventės programą.

1:00 val. buvo Kryžiaus keliai, jiems vadovavo kun. prof. St. Yla ir skaitė iš savo parengtų giliai prasmingų tekstų. Dalyviai galėjo gyvai pajusti žmonijos atpirkimo kančios didumą bei niekšingą Kristaus asmens suniekinimą ir beatodairinį žmogaus nedėkingumą. Tai buvo gaivinanti rasa vystančiai žmogaus dvasiai ir didesnis paskatinimas atsikratyti kasdieniško gyvenimo nublukimo bei siekti gilesnės gyvenimo prasmės. Tik gaila, kad Kryžiaus kelių procesijoje mažai jaunimo buvo matyti, ir tas, kuris dalyvavo, tik iš paskos tęsėsi.

POSĖDIS

Po Kryžiaus kelių tuoj pat pradėtas ir iškilmingas posėdis, kurį atidarė Bostono sendraugių skyriaus pirmininkas Br. Paliulis, įnešęs vėliavas, posėdis pradėtas malda, kurią atkalbėjo kun. prof. St. Yla, Ateitininkų Fede-

racijos Tarybos narys. Po trumpo Br. Paliulio įžangos žodžio buvo pagerbti praeitais metais mirę ateitininkai veikėjai: Vysk. Vincentas Padolskis, prof. Kazys Pakštas, prof. Adolfas Šapoka, Antanas Pauliukonis ir kiti.

Į garbės prezidiumą pakviesti Tėvų Marijonų atstovai Tėvas J. Duoba, prof. St. Yla, kun. dr. A. Paškevičius, dr. J. Leimonas, ponis M. Vaitekūnienė (Watkins) ir atkū studentų atstovai A. Meizys. Posėdžiui vadovavo Pr. Pauliukonis.

Įžodį davė: Brocktono Moksleivių Ateitininkų Endziulaičio kuopos moksleiviai: Ramutė Plonytė, Andrius Eiva ir Algimantas Senuta. Worcesterio Moksleivių Ateitininkų prof. Stasio Šalkausio kuopos moksleiviai: Jūratė Garsytė, Lilija Gedvilaitė, Dalia Mačytė, Kristina Kavaliauskaitė, Danutė Pauliukonytė ir Kastytis Pauliukonis, ir Brocktono studentai: Liucija Baškauskaitė ir Remigijus Sužiedėlis. Įžodžiui vadovavo ir juos pasveikino kun. prof. St. Yla. Buvo perskaityta ir iš Ateitininkų Federacijos Vado prof. S. Sužiedėlio ir Generalinio Sekretoriaus kun. V. Dabužio sveikinimai. Davusius įžodį pasveikino ir visi garbės prezidiumo nariai.

Atgiedojus ateitininkų himną, išneštos vėliavos ir tuo iškilmingas posėdis baigtas.

PASKAITA

Kun. dr. Antanas Paškevičius savo mokslinėje studijoje palietė tris opius šių dienų ateitininkams klausimus: gyvenamojo momento pagrindines žymes, kaip gyvenamasis momentas veikia į ateitininkus ir ateitininkų pareigas šių dienų beidėjinėje gyvenimo plokštumoje.

Šių sienų gyvenamasis momentas šiame krašte pasižymi didele vienuosia specializacija, nuvertinančia žmogaus asmenybę, juk tam tikroje siauroje srityje ir gyviai yra geri specialistai, kaip bitės, skruzdės ir kiti. Antra žymė yra naudos primatas prieš kultūros atsakomybę ir pagaliau žmogaus rūpinimasis daugiausia tik biologiniais reikalais. Viso to išvadoje JAV katalikiškos organizacijos tenkinasi tik socialinių klubų veikimu, nesigilindamos į krikščioniškosios ideologijos klausimus, šio krašto jaunimo reikalus, jie daugiau ribojasi tik pačiu asmeniu.

Smukdantieji žmogaus asmenybę reiškiniai veikia ir lietuvių jaunimą, pasigendama elitinio pasaulietinio ideologinio vadovavimo. Kiekivena organizacija remiasi vadų idėjų efektyvumu, jei organizacija neturi nieko naujo duoti aplinkai, idėjiškai ji smunka ir miršta. Jaunimas neugdo idėjų pakeisti šį pasaulį. Yra ir gerų ženklų, atsiranda užsidegėlių, kurie teikia

mums gražių vilčių, kad jų pastangos atsiskleistų nauja veikimo forma.

Ateitininkai yra pašaukti pakreipti tautinės raidos kryptį, ant istorinės praeities bazės kurti ateitį. Baigdamas prelegentas priminė popiežiaus Pijaus XII žodžius nedejuoti, bet veikti ir kovoti. Prelegentas savo paskaitą iliustravo daugeliu pavyzdžių ir įvairių JAV katalikų veikėjų pasakymais tiek dėl esamo momento tiek dėl ateities veikimo gairių. Prelegento paskaita buvo palydėta gausiu plovimu.

Posėdžio pirmininkas pabaigoje skatino jaunimą būti aktyvesniu savo pareigose ir vyresniesiems priminė tėvų pareigas šeimoje daugiau dėmesio kreipti į jaunimą: šeima yra pirmoji bažnyčia, pirmoji mokykla ir pirmoji tautinio auklėjimo šventovė. Šeima turi sudaryti tvirtus pagrindus jaunimo ateities religiniam ir tautiniam brendimui.

Užbaigiant posėdį pirmininkas padėkojo Tėvams Marijonams už suteiktas puikias sąlygas ateitininkams atšvęsti savo šventę, Tėvui J. Duobai už pamokslą ir atlaikytas pamaldas, prelegentui už paskaitą, kun. prof. St. Ylai už Kryžiaus kelių vadovavimą ir įžodžio priėmimą ir visiems dalyviams, dalyvavusiems šventėje. Posėdis baigtas Tautos Himnu.

Po ilgesnės pertraukos skoningai dekoruotoje sporto salėje vyko jaunimo pasilinksminimas. Muzika buvo Petro Pauliukonio.

Pr.

LOS ANGELES, CALIF.

Sendraugiai: IV. 23 d. išklausė dvi trumpas informacines paskaitas ir apsvaistė aktualiuosius klausimus. J. Gobis paminėjo prel. M. Krupavičiaus jubiliejų, rašytojas J. Tininis, neseniai grįžęs iš studijų Vienoje, "trumpiausioje savo gyvenimo paskaitoje" papasakojo apie Austrijos inteligentų religinį švietimą. Pasirodo, kad Austrijoje, priešingai šio krašto šaltai formalistikai, tarp katalikų pasauliečių ir dvasiškų vyksta intensyvus abipusis bendradarbiavimas. Kunigai, ypač dirbdami su jaunimu, rodo daug pasiaukojimo, o pasauliečiai studijuoja teologiją, įsigyja mokslo laipsnius, dėsto religiją mokyklose, vadovauja katalikiškai akcijai.

Sendraugių valdybos narė A. Brazdžionienė sukomplektavo ir paskelbė moksleivių atkū globos komitetą iš D. Polikaitienės, R. Bureikienės, S. Liulevičiūtės ir I. Valaitytės. Moksleivių glėbėjū yra inž. Jul. Raulinaitis. Neturėjimas kapeliono stipriai sunkina ateitininkiško jaunimo organizavimą.

Susirinkimo metu sendraugiai nupirko keliolika Ateitininkų vadovo egzempliorių, sumetę porą dešėtkų "Li-

Iš Los Angeles ateitininkų šeimos šventės: rašytojas Juozas Tininis skaito novelę: "Meilės metamorfozė".

tuanus" paramai, paskyrė auką lituanistinės mokyklos varžyboms, aptarė at-kų šeimos šventės detales.

Jaunučiai: balandžio mėn. susirinkimas įvyko inž. J. Motiejūno namuose (IV. 30), gegužės — pas Kojelius (V. 28). Jaunučių veikla rūpestingoje pačių tėvų globoje yra gyva ir intensyvi. Religiniam ir tautiniam jaunučių auklėjimui vadovauja irgi tėvai. Šiais metais pasikalbėjimų ciklą praveda rašytoja Alė Rūta.

Iš jaunučių reikalaujama kiekvienam susirinkimui paruošti ką nors nauja. Vedami sąrašai ir jų pasirodymai registruojami. Jaunučiai savo susirinkimuose deklamuoja, dainuoja, seka pasakas, mena mįsles, skaito rašinėlius. Globėjai praveda žaidimus, sportą, dainas. Lituanistikos žinioms sustiprinti įvestos specialios pratybos (veda J. Ažuolaitis).

Rudenį iš jaunučių manoma išskirti jaunių grupę.

Ateitininkų šeima savo šventę atšventė gegužės mėn. 25 d. Nemažas skaičius vyresniųjų tą dieną priėmė šv. Komuniją. Pamaldų metu šv. Kazimiero bažnyčioje oficialiai dalyvavo stud. ateitininkų vėliava, asistuojama moksleivių ateitininkų. (Pamokslininkų žvilgsnis pro vėliavą ir ateitininkus praslydo, ir nė žodeliu apie juos neprisiminė).

Salėn susirinko irgi veik vien vyresnieji (ir jaunučiai). Sendraugių pirmininkas Ig. Medziukas, trumpa kalba atidaręs posėdį, garbės prezidiuman pakvietė kan. A. Steponaitį, prof. P. V. Raulinaitį ir V. Kazlauską. Visi prezidiumo nariai tarė trumpus sveikinimo ir linkėjimų žodžius. Pagrindinis kalbėtojas jaunas inž. Julius Raulinaitis. Gerai paruoštoje paskaitoje panagrinėjo du laisvės aspektus: teoretines laisvos valios klausimo išvadas pratęsė į praktišką politinės laisvės problemą. Vėliau buvo perskaityta Los Angeles ateitininkų deklaracija.

Šeimos šventės tolimesnė programa buvo pratęsta prie vaišių stalo. Vaišes suorganizavo valdybos narės: A. Balsienė ir A. Brazdžionienė. Vaišinantis ir šnekučiuojant buvo išklausyta ir meninės programos. Pasirodė D. Kojelytė (eil.), E. Motiejūnaitė (piano), stud. D. Vebelinaitė (deklamacija), rašytojas J. Tininis (novelė). Sendraugis V. Kazlauskas palinksmينو humoristika.

OMAHA

KĄ MŪSŲ JAUNIMAS GALI!

Gegužės mėn. 2-7 dienomis Omahoje Civic Auditorium, vyko "Home Furnishings Exposition and World Trade Fair", kur lietuviai turėjo progos parodyti savo tautinį meną. Čia padėka priklauso stud. Almai Burdžiūtei, kuri, nors būdama labai jau švelnus sutvėrimėlis, bet iš rengėjų pajėgė iškovoti 10 x 40 pėdų plotą. Tuo būdu mūsų skyrius buvo bene vienas iš didžiausių, neperkrautas, skoningai sutvarkytas ir gausus visokiais eksponatais. Buvo išstatyta: medžio drožiniai, audiniai, tautiniai rūbai, pagalvėlės, juostos, kaklaraiščiai, gintaro išdirbiniai, knygos, gausios iliustracijomis. Be lietuvių, kaip tautinės grupės, šioje parodoje dalyvavo ukrainiečiai, danai ir Bahama salos. Kiekviena iš jų išstatė puikius ir įdomius išdirbinius, bet, mano nuomone, lietuvių skyrius buvo pats įdomiausias ir turtingiausias. Bendrai paėmus, visa paroda buvo įdomi ir turtinga. Apėmė visą pirmąjį Civic Auditorium aukštą. Kasdien buvo atdara nuo 4:30 p.p. iki 10:30 vakaro. Visą atidarymo laiką prie eksponatų budėjo ir teikė informacijas tautiniais rūbais apsirengusios lietuvaitės. Amerikiečiai nepaprastai domėjosi mūsų skyriumi. Per visą laiką parodą aplankė apie 20.000 žmonių. Parodos įrengimu rūpinosi moksleivių ateitininkų būrelis globėja stud. Vida Ribokaitė ir skaučių "Neries" tunto tautininkė Gražina Reškevičienė. Joms talkininkavo budėdamos mūsų ateitininkės ir skautės. Bet sunkiausias darbas, surinkti eksponatus, juos sutvarkyti. Teko Vidai Ribokaitei ir Gražinai Reškevičienei. Eksponatus išdėstyti savo

patarimais padėjo Elzbieta Ribokienė. Mūsų gi vyrai, suprasdami ir atjausdami jų pastangas, labai daug padėjo, sutvarkant spintas, stalus. Rengėjos ypatingai dėkingos kun. klebonui už paskolintus staliukus ir talkininkams, taip sunkiai ir nuoširdžiai padėjusiems: Tadiui Mickui parūpinusiam iš Čikagos per Adomą Mickevičių literatūros ir liuksusines spintas smulkesniems eksponatams sudėti, Antanui Pocevičiui, Jonui Starkevičiui, Jonui Lileikiui, Rimui Guzulaičiui, Algiui Pračiui, Anatolijui Ciglerui. Visuomenė darbščiasias mergaites ir ponias parėmė, kiek galėjo, paskolindama eksponatus ir gausiai atsilankydama parodoje. Ši paroda buvo dar vienas būdas priminti amerikietiška visuomenei apie Lietuvą. Mūsų padėka visoms, vargusioms prie šio skyriaus įrengimo, nes ne savo vardą jos kėlė, bet savo Tėvynės, parodydamos mūsų šalies meną amerikiečiams.

Elzė Petrikonienė

OMAHA, NEBRASKA

Sakoma, kad pavasarį visi gyvi padarai atgyja, išlenda iš savo urvų, drėvių ar lizdų ir imasi naujo gyvenimo; kruta, pluša, ruošiasi vasarai. Omahos moksl. ateitininkai nors nevisi buvo užmigę ir žiemą, pavasarį ypatingai sukruto.

Bene pirmasis uždavinys buvo išrinkti valdybą. Ir štai sekantys buvo išrinkti, ir tarp savęs pasidalino sekančiomis pareigomis: Algimantas Pocevičius, pirmininkas; Onytė Damaitė, sekretorė; Zita Vingelytė, kasininkė; ir Dalia Katiliūtė, korespondentė ir specialių reikalų vedėja.

Omahos moksl. kuopa šiuo metu yra gana maišyta — yra moksleivių

nuo šešto pradžios mokyklos skyriaus iki antrų metų universiteto. Mat kadangi Omahoj at-kų yra tik nedidelis būrelis, tai nepajėgtume veikti pasidalinę į mažesnes grupes kaip kad kitur įmanoma. Tačiau, visgi bent galvojame atskirti dvejuose būreliuose studentus ir abiturientus (kurių kaip tik šįmet nemažai yra) nuo pradžios mokyklos ir pirmųjų gimnazijos klasių. Dar malonu pranešti kad net šešios naujos narės įstojo į kuopą šįmet.

Velykų laikotarpį šiais metais pirmą kartą moksleiviai aktyviai ir organizuotai pasirodė parapijos veikloje. Didįjį Ketvirtadienį, kai buvo prašoma visų parapijiečių budėti bent vieną valandą nakties prie Kristaus karsito ir išstatyto Švč. Sakramento, moksl. at-kai vieną valandą kartu budėjo ir viešai lietuviškai meldėsi.

Dar vienas punktas atsiektas religinė, o kartu ir visuomeninė veikloje, tai bendros mišios ir komunija, o po to bendri pusryčiai kiekvieną pirmą šeštadienį. Pirmą kovo šeštadienį, kaip tik Šv. Kazimiero dieną, po mišių susirinkom pas pp. Kvederus pusryčiams. Ten, karališkai p. Kvederienės ir Lilės Kvederaitės vaišinami, ir puikiausioje nuotaikoje nutarėm, kad šitą malonų paprotį tikrai tęsim ir toliau. Ir tikrai, balandžio mėnesį praleidę, nes tai buvo Velykų laikas, gegužio šeštą po mišių pas pp. Mockus pusryčiavom. Skanėstus smaguriaudami aptarėm besibaigiančią namų apstatymo ir bendrai meno darbų ir papuošalų parodą, kurioje ir lietuviai buvo gavę nemažai vietos. Toje parodoje ir ateitininkės ir skautės bendrai tautiniais kostiumais pasipuošusios budėjo, ir aiškino lankytojams apie Lietuvą.

Rimtesnių susirinkimų buvo penki. Darėme juos, jaukumo dėliai, privačiuose butuose; pas pp. Pocevičius, Mykolaičius, Vingelius, Damas, ir Preikšaičius.

Šiuo tarpu ruošiamės Omahos at-kų šventei, kuri bus gegužio dvidešimtą dieną, per Sekmines. Šventėje bus dešimties at-kų kandidatų duodamas įžodis. Esame labai užsiėmę ruošdamiesi ir egzaminams ir pačiai programai ir suplanavimui, nes pirmąją Omahos at-kų šventę apsiėmė suruošti moksleiviai (žinoma su sendraugių finansine pagalba). Taigi šiuo kartu ir laiko daugiau neturim pasakot, o greitai vėl parašysim; apie mūsų nuveiktus "didžius darbus".

Dalia K.

Redakcijos pastaba:

Esame gavę Omahoje per Sekmines įvykusios šventės aprašymą ir gražių fotografijų. Įdėsimė sekančiam numerioje. Sveikinimai Omahai: prašome ir toliau mūsų neužmiršti.

ŠALIA PRIZMĖS

VYTENIS CITRINA

Visoje lietuvių veikloje matome nesupratimą nei metodų, nei tikslų. Tai kyla ypatingai nuo to, kad lietuviai bendrai esame organizaciniai nesubrendę, vieni daugiau, kiti mažiau. Šis neesubrendimas yra jaučiamas ir pas ateitininkus, ypač vienoje iš Sąjungų, kur turėjome vilties, kad šio reiškinio nematysime. Ta kaltoji grupė, deja, yra Moksleivių At-kų Sąjunga, ir ypač Jaunučiai At-kai. Beveik visose vietovėse matome, kad jaunučiai at-kai yra labai nesubrendę ir elgiasi kaip vaikai. Reikia tikėtis, kad MAS Centro Valdyba stengsis kaip nors šią padėtį pataisyti, pav. į jaunučius priimdami tik pilnai veiklai subrendusius at-kus.

Būtų be galo naudinga, jei visuose didesnio masto lietuvių susibūrimuose sudarytumėme dalyviams malonių, įspūdingų siurprizų. Nors ir vėlyvai, bet reikia sveikinti Jubilėjinio Kongreso Rengimo Komisiją už vieną puikų sumanymą per Kongreso banketą. Tikrai buvo sužadinti gilūs prisiminimai kai vakarienei kelneriai atnešė mėsos, kuri buvo prieš karą iš Lietuvos į Angliją eksportuota. Daugumas banketo dalyvių mėsą valgydami iš susijaudinimo vos neužspringo.

Taip pat reikia sveikinti Chicagos lietuvių už sudarymą sąlygų netikėtose vietose sukurti lietuviško kaimo atmosferą. Ypač tai buvo jaučiama Jubilėjinio Koncerto salėje, kur beveik visiems, ypač vyresniems, dalyviams grįžo malonūs prisiminimai lietuviškos pirties.

Per Jubilėjinį Kongresą visi padarėme daug pasižadėjimų sekantiems penkiasdešimt metų, bet esu tikras, kad daugelio iš jų dar neišpildėm. Turiu prisipažinti, kad net ir aš vienoje srityje šiek tiek netobulai pasielgiau. Kongreso metu visai eilei asmenų pažadėjau perduoti tėveliams linkėjimus, bet iki šiol to dar nesu padaręs. Todėl šia proga norėčiau jų tėveliams perduoti linkėjimus.

Dažnai savo spaudoje, ypač kritikoje, mes lietuviai, nesilaikome nei etikos nei saiko. Pav., viename laikraštyje, kurio nedrįstu minėti, pasirodė koncerto aprašymas, kuriame buvo minėta, kad programą išpildantis choras nevisai tobulai išpildė vieno lietuvių kompozitoriaus dainą. Sunku išsivaizduoti kaip kokį šmeižtą galima buvo rašyti į laikraštį, kurį skaito jaunimas. Visai yra suprantama choro vedėjo reakcija į šį liūdną reiškinį. Jis pradėjo studijuoti elektroniką ir ruošiasi statyti elektros jėgainę Britų Honduruose.

Specializacijos slibinas žada praryti mūsų studentiją, ypač korporacijas. Meno mėgėjai susiburia į "Šatriją", inžinieriai į "Grandį", mergaitės į "Giedrą" ir t.t. Susiskirstydami į savo profesinius būrelius nieko pozityvaus neatsieksime, todėl laikas korporacijoms persitvarkyti. Inžinieriai turėtų sukurti "Korp! Penicilinas", kuri galėtų diskutuoti mediciną, viens kitam išiminti apendicitus ir vaišintis aspirinų buterbrodais ant dietinės duonos apteptos vazelinu. Medikai, iš kitos pusės, turėtų domėtis inžinerijos sritimi, ir susirinkę planuoti kaip statyti tiltus ar traukti šaknį (nors iš tikro šios sritys labiau tiktų dantis-tams). "Šatrijos" vyrukai turėtų perimti "Giedros" darbus ir pasivadinti "Korp! Odekolonas", tuo likviduodami "Korp! Kęstutį", kuri, praradus savo egzistavimo tikslą, užimtą "Šatrijos" vietą, pasivadintų "Korp! Mūza", ir rašytų simbolinę poeziją "Korp! Odekolonui". Tik šiaip persitvarkę, galima tikėtis, kad mūsų studentai liks sveiko proto, reiškia.

*kreivios
sypsenos*

PAGALVOK!

MIELI SKAITYTOJAI

Atsakymai į šiuos uždavinius bus parašyti sekančiame numeryje. Jeigu jūs turite kokių nors panašių uždavinių, atsiųskite "Ateičiai" šiuo adresu:

"Ateitis" Galvosūkiai
6942 S. Rockwell
Chicago 29, Ill.

Jeigu jūs turite kokių nors pastabų apie šį skyrių (pavyzdžiui, jeigu uždaviniai per lengvi) irgi prašau parašyti tuo pačiu adresu.

1.) Aristidas nuvažiavo į Afriką, ir

besivaikštinėdamas džunglėse pasimetė. Po kiek laiko priėjo prie kelio, bet nežinojo į kurią pusę sukti, kad patektų į Vilnių. Besižvalgydamas pastebėjo tarp medžių stovintį kinietį. Jis žinojo, kad Afrikoje gyvena dviejų tipų kiniečiai: vieni visuomet meluoja, kiti tik teisybę sako. Bet iš kur jis gali žinoti, ar šis prietelis meluoja ar ne? Šiek tiek pagalvojęs, (ateitininkas yra logiškas žmogus) jis paklausė tik vieną klausimą ir iš atsakymo žinojo, į kurią pusę eiti, kad patektų į Vilnių. Koks buvo šis klausimas?

2.) Jurgis turi tris dėžes. Vienoje yra juodas sviedinys, kitoje du balti sviediniai, o trečioje vienas juodas ir vienas baltas. Ant dėžių buvo užrašyta, kurioje dėžėje kas randasi, bet

Džiugas ištrynė ir pakeitė užrašus. Jurgis gali iš dėžių imti po vieną sviedinį, kol jis gali be abejonės pasakyti, kurioje dėžėje kas randasi. Per kiek traukimų tai galima padaryti?

3.) Eligijus atvažiavo į Čikagą praleisti vasarą, ir apsistojo viename viešbutyje netoli požeminio traukinio stoties. Eligijus pažįsta dvi mergaites: viena gyvena šiaurės pusėje, kita pietuose. Jis nutarė nueiti į požemį ir paimti pirmą traukinį, kuris atvažiuos, taip kad mergaitė, kurią jis aplanko, priklausys nuo traukinio, kuris pirmiau atvažiuoja. Po kelių savaičių jis pastebėjo, kad važiuoja į šiaurę devynis kartus dažniau kaip į pietus. Jeigu į šiaurę traukiniai važiuoja taip pat dažnai kaip į pietus, kodėl jis randasi šiaurės pusėje dažniau?

ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLOS JAV

ŠIA VASARĄ — Į STOVYKLĄ!

JAUNUČIAI

Jau stovyklauja "Dainavoje", nuo birželio 24 iki liepos 8 d.

MOKSLEIVIAI

Vakaruose: "Dainavos" stovyklavietėje, Michigan, nuo liepos 23 iki rugpiūčio 5 d. Stovyklos gale: MAS suvažiavimas. Kaina: vienam asmeniui \$45.—, dviem iš šeimos \$80.—, trim \$100.—. Registracija pas A. Liulevičiūtę, 6540 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Registracijos mokestis \$5.—.

Rytuose: Kennebunkport, Maine, nuo rugpiūčio 12 d. iki rugpiūčio 26 d. Stovyklos mokestis: vienam asmeniui \$50.—; dviem iš šeimos \$95.—! trim — \$135.—. Registracija iki liepos 10 d. (vėliau vietos negarantuotos) pas Dalią J. Ivaškiene, 16 Hinckley St., Dorchester 25, Mass. Registracijos mokestis \$5.—, kuris bus įskaitytas į stovyklos mokestį.

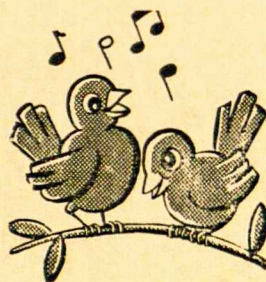
STUDENTAI

Lake Ariel, Pennsylvania, nuo rugpiūčio 18 iki rugpiūčio 31 d. Stovyklos mokestis vienam asmeniui \$45.—. Registracija iki liepos 31 d. pas Dainą Skirmuntaitę, 7831 31st Ave., Kenosha, Wis.

Registracijos mokestis \$5.—.

SENDRAUGIAI

"Dainavos" stovyklavietėj, Michigane, nuo rugpiūčio 6 iki rugpiūčio 12 d. Stovyklos mokestis suaugusiam asmeniui: \$25.—; vyrui ir žmonai \$40.—. Vaikams daroma nuolaida. Registracija iki liepos 31 d. pas vietos skyrių sekretores arba centrinę registraciją: J. Mikaila, 16870 Stoepel Ave., Detroit 21, Mich.

30. 725. 78